Türkiye Değerlendirmesi
ile Genişletilmiş Versiyon

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE AÇIK BANKACILIK:

Bankacılığın Geleceği

FINTECH
ISTANBUL

Tasarım ve Grafik Uygulama
TERMİNAL MEDYA LTD. ŞTİ.
Maslak Mah. Bilim Sokak No:5 SUN Plaza Kat:13 Sarıyer/İSTANBUL
0(212) 367 4988 ve 0(532)643 6959

Editör
ÖZLEM ÖZKAN

Grafik Uygulama
GÜLİSTAN ŞENOL

Baskı
RUMİ MATBAACILIK
Maltepe Mah. Fazılpaşa Cad. No:8 Topkapı/İSTANBUL
0(212) 612 7172

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE AÇIK BANKACILIK: BANKACILIĞIN GELECEĞİ

EKİM 2019

©FinTech İstanbul

TEŞEKKÜR

Katkılarından dolayı FinTech İstanbul Kurucu Ortağı Prof. Dr. Selim Yazıcı'ya, INTED kurucusu ve CEO'su olan deneyimli bankacı Haluk İnanmış'a, FinTech İstanbul Genel Yayın Yönetmeni Ahmet Usta'ya, Bankalararası Kart Merkezi (BKM) İş Geliştirme Direktörü Özge Çelik'e, BKM İş Geliştirme Müdürü Okan Yıldız'a ve Consulta Group danışmanlarından Özgür Aksoy'a teşekkürlerimizle...

Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, 4110 sayılı Yasa ile değişik 5846 sayılı FSEK uyarınca, kullanılmazdan önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekil ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralanmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.

İşbu Rapor'da yer alan bilgi ve görüşler yazarlarına ait olup yazarların çalıştığı kurumların ve FinTech İstanbul'un görüşlerini temsil etmemektedir. İşbu Rapor'un içeriği, yazarları tarafından her zaman site üzerinde herhangi bir duyuru yapılmadan değiştirilebilir.

SORUMSUZLUK BEYANI

İşbu rapor, finans dünyasının son dönemde önem kazanan kavramlarından Açık Bankacılık'ın ne olduğunu, dünyada Açık Bankacılık alanındaki gelişmeleri, finans dünyasına olası etkilerini ele almak ve Türkiye'deki mevcut durumu ortaya koymak ve farkındalığı arttırmak amacıyla hazırlanmış olup sadece bilgilendirme amaçlıdır, kişi ve kurumları bağlayıcı tavsiye veya görüş niteliği taşımaz. İşbu rapor, kamuya açık kaynaklardan yararlanılmış bilgileri ve yapılan toplantılarda gündeme gelen konuları içermekte olup söz konusu bilgilerin güncel ve eksiksiz olduğu taahhüt edilmemektedir. İşbu raporda verilen tüm bilgi ve görüşler zamanla değişkenlik gösterebilir. Bu bağlamda işbu raporun içeriğini okuyan kişilere veya herhangi bir üçüncü kişiye karşı sorumluluğu ve yükümlülüğü bulunmamaktadır.

İÇİNDEKİLER

04 Sunuş

06 Açık Bankacılık ve Önemi

10 Düzenleyici Değerlendirmeleri

12 Rekaberlik ve Güven Çağı

15 Kurumsal Tercihler ve Kanunların Getirdiği Yenilikler

16 PSD2'yi Anlamak

20 Fırsat ve Riskleriyle Açık Bankacılık

22 Dünyada Açık Bankacılık

26 Ödemelerin Ötesinde Bir Dünya

28 Açık Bankacılık ve Eksikleri

29 Açık Bankacılık Uygulamaları ve Etkileri

29 "Hazır Olun ya da Olmayın! Açık Bankacılık Geliyor."

31 Beklentiler Artık Gerçek Oldu

31 Hazırlık Aşaması

32 Türkiye'de Açık Bankacılık

- Mevcut Durum Analizi
- Türkiye Açık Bankacılık Yol Haritasının Belirlenmesi

39 Sonuç

40 Sektör Değerlendirmeleri

PROF. DR. SELİM YAZICI
FinTech İstanbul
Kurucu Ortağı

Bankaların sunduğu API'lar (Uygulama Programlama Arayüzü) üzerinden izinli olarak verilerin paylaşılması vasıtasıyla üçüncü parti kurumların finansal hizmetler geliştirmesine izin verilmesi olarak tanımlanabilecek olan "Açık Bankacılık", sektör açısından "verinin demokratikleşmesi" anlamını taşımakta. Önceleri finansal kuruluşlar tarafından bir inisiyatif olarak ele alınırken, günümüzde birçok ülkede pazarın şeffaflaşması, rekabet ortamının güçlendirilmesi, müşterilere sunulan ürün ve hizmetlerin yaygınlaştırılması ve derinleştirilmesi amacıyla regülasyonla düzenlenen zorunlu bir yaklaşıma dönüşüyor. Avrupa Birliği tarafından hayata geçirilen PSD2 regülasyonunun yanı sıra, Hong Kong, Avusturalya, Kanada, Japonya, Malezya, Singapur gibi birçok büyük ekonomide Açık Bankacılık hızla büyüyen yeni bir yaklaşım olarak karşımıza çıkıyor.

SUNUŞ

Bankacılık ve finans sektörünün yanı sıra, bu ekosistemde veya ortak bir kesişim kümesinde yer alan tüm alanlar birbirlerine daha fazla yakınsayarak yeni bir dünyanın kapılarını açıyor. Bu yaklaşımların en önemli etkilerini fintech girişimleri üzerinde görmek mümkün olacak. Finansal kuruluşların veri paylaşım amacıyla açmış oldukları API'leri kullanan fintech girişimleri, yeni ve yaratıcı iş modelleri ile karşımıza çıkacak ve hem tüketicilerin, hem de finansal kuruluşların hayatlarını kolaylaştıracaklar. Örneğin karşılaştırma hizmetleri, müşterini tanı (KYC), otomatik tasarruf araçları veya kredi değerleme gibi hizmetlerin daha yaygın bir şekilde kullanımı ile karşılaşacağız. Müşteriler açısından düşündüğümüzde bu durum, finansal ürün ve hizmetlere daha demokratik bir biçimde erişimi mümkün kılacak; fiyatların şeffaflaşmasını, rekabetin ve kalitenin artmasını sağlayacak.

Açık Bankacılık ile birlikte gelen yeni regülasyonlar ve API kullanımı kurumsal anlamda bir dönüşümü de beraberinde getirecek. Regülasyonlar ile yeni tanımlanan yapılar fintech girişimleri ile finansal kuruluşlar arasındaki bağı güçlendirerek, bankaların birer platform haline gelmesine ve yeni işbirliği stratejileri geliştirerek kendi ekosistemlerini oluşturmasına neden olacak. Bu durum da finansal hizmetler sektöründe köklü değişimleri beraberinde getirecek.

Hazır olalım veya olmayalım, Açık Bankacılık da küresel olarak etkilerini gösterecek. FinTech İstanbul olarak elinizdeki bu raporla amacımız, Açık Bankacılık'a hazırlık aşamasında, Açık Bankacılık ve ona bağlı olarak düşünebileceğiniz birçok kavramı pratik olarak açıklamaya ve hem kamu otoriteleri ve hem de kurumsal bazda strateji geliştirme aşamasında yol gösterici olmayı hedefledik. Açık Bankacılık sadece bir strateji veya regülasyondan kaynaklanan bir zorunluluk olmasının ötesine geçerek, sektörün geleceğini ifade ediyor. Dünyada olgunlaşmaya başlayan bu yaklaşımın, ülkemizde de finansal hizmetler için yeni iş yapış biçimlerine olanak sağlayarak önemli bir dönüşüme yol açacağına inanıyorum.

AÇIK BANKACILIK VE ÖNEMİ

Bankacılık ve finans sektörü, teknolojik yeniliklerin öncüsü sayılan sektörlerin içinde yer alıyor. Şüphesiz ki bu ilginin altında sektörün teknolojiyi, tüketicilerin ve kurumların birim zamanda yapabildikleri işlerin sayısını veya kalitesini artırmak olarak algılaması yatıyor.

İlk Elektronik Fon Transferi (EFT) işlemi, 1851 yılında telgraf üzerinden gönderilen basit bir mesajdan ibaretti. Aradan geçen yaklaşık 170 yıllık sürede ise bugün uzaktan hesap açmanın ve bankalara hiç uğramadan nakitsiz bir yaşamı yönetmenin ve neredeyse tüm finansal hizmetlerden faydalanmanın mümkün olduğu bir dünyada yaşıyoruz.

Bankacılık ve finans sektörünün temelindeki en önemli bileşen olarak kabul edebileceğimiz para kavramı da değişim gösteriyor. Çağlar boyunca fiziksel bir değer ifade eden değerli madenler, sonrasında basılı banknotlara dönüştü. İçinde bulunduğumuz dönemde büyük ölçüde dijitalleşen para kavramı hızla bireyler, şirketler ve topluluklar için özelleştirilebilecek bir geleceğe adım atıyor.[1]

Mobil iletişim dönemi ile birlikte teknik imkânların artık cebimize sığar hale gelmesi, bankaları da cebimizde taşınabilir hale getirdi. Diğer yandan yatırım fonları ve girişimcilik ekosistemlerinin hızla büyümesi, sektöre yönelik yenilikçi fikirlerin bankacılık ve finans sektörü dışında da şekillenmeye başladığı benzersiz bir dönemi beraberinde getirdi.

Geleneksel yöntemlerin ve regülasyonların dışında doğan finansal teknoloji şirketleri zamanla yasal düzenlemeler ile sınırları belirlenen ve bugün "fintech"[2] olarak isimlendirebileceğimiz yeni bir ekosistemin şekillenmesine vesile oldular. Fintech ve bankacılık arasındaki ilişki ilk dönemlerinde belirsizlik taşısa da bugün bankalar ve fintech'ler birbirlerinden güç alan işbirlikleri ile ilerlemeyi tercih ediyorlar.

Pazardaki yoğun rekabet ve iletişim dünyasının hızı bankaları, fintech'ler ile kuracakları işbirlikleri için yenilikçi ve hızlı yollar geliştirmeye sevk ederken girişimlerin talepleri de bankaların daha önce adım atmadıkları yeni bir alana girmesini mümkün kıldı: **Açık veri politikaları, farklı bir ifade ile "Açık Bankacılık".**

(1) Ahmet Usta, *Paranın Serüveni,* BKM Yayınları, 2018.
(2) Finansal Teknolojileri ifade eden Fintech kısaltması (Financial Technologies – Fintech) bu çalışmada fintech olarak kullanılmıştır. Fintech aynı zamanda finansal teknolojiler alanında çalışan organizasyonları da ifade eder.

Açık Bankacılık Nedir?

Bankalar; mevduat hesabı yönetmek, kredi vermek, müşteriler arası ödemelere aracı olmak gibi en temel işlevlerini müşterilerine geleneksel olarak kendi kanallarından sunuyorlar. Yüzyıllardır şubelerden sunulan bu hizmetler, teknoloji ve güvenlik önlemleri müsaade ettikçe ATM, çağrı merkezi, internet bankacılığı ve mobil bankacılık uyuglamalarına da açıldı. Şekil 1'de "Geleneksel Bankacılık" olarak resimlenen budur. Bankacılığın olmazsa olmazı ve çok kesin kurallarla düzenlenmiş olan özelliği güvendir. Çünkü temelde müşterinin emanet ettiği para korunmakta ve işletilmektedir. Bu nedenle bankalar müşterilerinin bankacılık hizmetlerine erişimini sadece kendi yönettikleri kanallar aracılığı ile mümkün kılmışlardır. Ancak dijitalleşme, güvenlik teknolojisi, son kullanıcıların artan beklentileri ve düzenleyicilerin bu yönelimleri adresleyen açılımları artık banka hizmetlerine üçüncü partilerin uygulamalarından ulaşmayı da olasılık dahiline almaktadır. Müşteriler, bazen bankacılık kanalları yerine kullandıkları telefonun veya sevdikleri sadakat uygulamasının veya kahveci uygulamasının üzerinden bankacılık hizmetlerine erişmek isteyebilirler. Birden fazla banka ile çalıştıkları durumda, bu bankalardaki hesaplarının birleşik hallerini bir banka veya bir üçüncü parti tarafından sunulan tek uygulamadan yönetmek de isteyebilirler. İşte bu şekilde artan talepleri karşılamak için Şekil 1'in "Açık Bankacılık" resminde gösterildiği gibi temel bankacılık hizmetleri, bankalar tarafından kendileri haricindeki partilere uygun güvenlik önlemleri çerçevesinde açılabilecektir. Açık Bankacılık kavramı temelde budur.

Bankaların, sunduğu API'ler* ile üçüncü parti kurumların finansal hizmetler geliştirmesine izin vermesi şeklinde tanımlanabilecek olan Açık Bankacılık, sektör açısından verinin demokratikleştirilmesi olarak tanımlanıyor.[3] Bu yaklaşım başlangıçta bankalar tarafından üstlenilen bir inisiyatif iken bugün dünyanın farklı coğrafyalarında, finans sektöründe rekabet ortamını güçlendirmek amacıyla, kanunlar tarafından zorunlu tutulan bir yaklaşıma dönüşüyor. Avrupa Birliği tarafından hayata geçirilen PSD2, Asya ülkeleri ve bankaların farklı yaklaşımları ile Açık Bankacılık hızla büyüyen yeni bir yaklaşım olarak karşımıza çıkıyor.

Düzenlemeler, Açık Bankacılık için önemli bir hızlandırıcı olmasına karşın tek seçenek değildir. Dünyanın çeşitli ülkelerinde, sektör paydaşı finansal kuruluşlar inisiyatif alarak Açık Bankacılık yapıları inşa etmektedir. Türkiye'de de yaklaşık on finans kuruluşu, API'lerini tek taraflı olarak açmıştır ve API geçidi denemeleri yapmaktadır. Ancak ülkemizde üçüncü parti hizmet sağlayıcılar tarafından, bu API'ler kullanılarak geliştirilen katma değerli çözümlerin sayısı oldukça azdır. Bunun sebepleri arasında; çoklu finansal kurumu ile entegrasyonu kolaylaştırıcı standartların ve birleştirici API kapılarının bulunmaması, API potansiyelinin anlaşılamamış olması sebebiyle kurumlarda konunun sahipsiz kalmış olması ve yeni bir alan olması sebebiyle belirsizliğin getirdiği kaygılar sayılabilir. Bu tabloyu değiştirmek ve üçüncü parti kurumlarla işbirliklerinin sayısını arttırmak yolunda sektör oyuncularının bir araya gelerek API'leri standartlaştıracak adımlar atması, dijitalleşmede global liderlik örneği oluşturmuş olan ülkemiz finansal kuruluşlarının bu liderliği sürdürmeleri için büyük önem taşımaktadır.

Açık Bankacılık Neden Önemlidir?

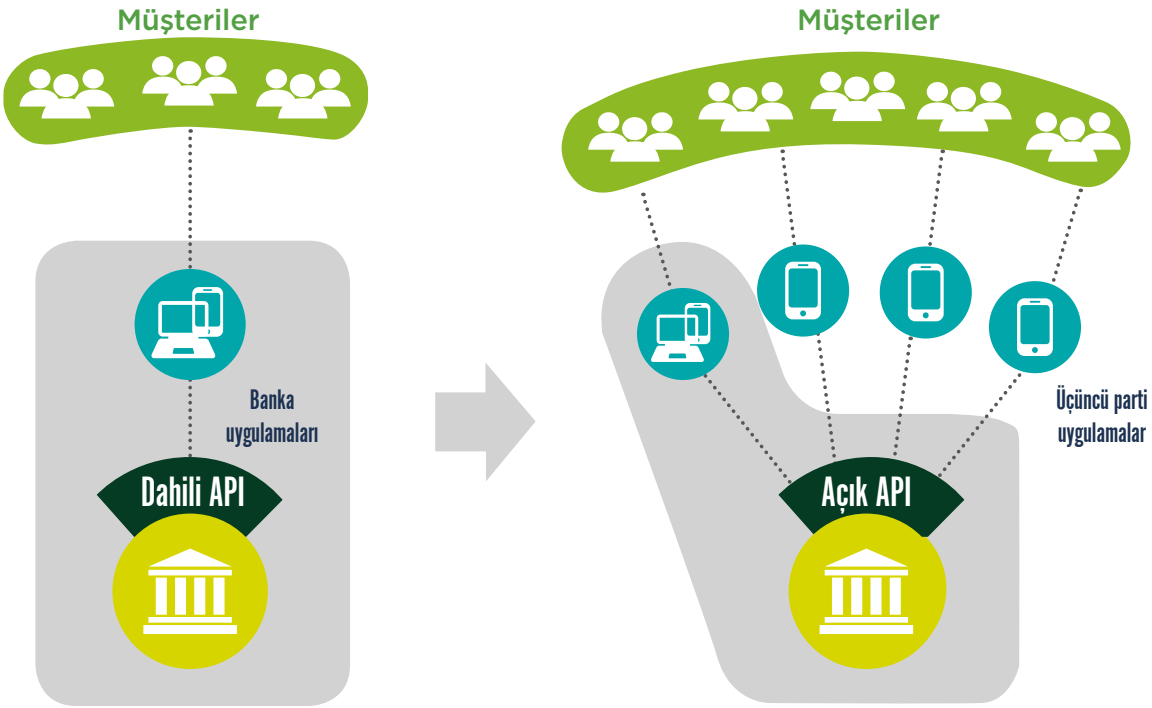
Bankacılık ve finans sektörü ile birlikte bu ekosistemin içinde kalan veya bir şekilde ortak bir kesişim kümesi bulunan tüm alanlar, her geçen gün birbirine daha fazla yakınsayarak yeni bir dünyanın kapılarını açıyor. "Açık Bankacılık" sadece bir strateji veya mecburiyet olmanın ötesine geçerek sektörün geleceğini ifade ediyor.

Okumakta olduğunuz bu çalışmada, yalın bir dille Açık Bankacılık kavramını ele almaya ve bu yapının dünyadaki gelişimine paralel olarak geleceğe vereceği yönü analiz etmeye çalışıyoruz.

* *API:* Uygulama Geliştirme arayüzü (application programming interface): Veri kayıtlarına üçüncü partilerin erişmesi ve bunları kendi servisleri için kullanabilmesine izin veren teknolojiler.

(3) "The Open Banking Report", BI Intelligence, Nisan 2017.

Şekil 1:
Geleneksel ve Açık Bankacılık

DÜZENLEYİCİ DEĞERLENDİRMELERİ

MUSTAFA ÖMER OKAY
TCMB Ödeme Sistemleri Genel Müdürü

Teknolojinin sunduğu yenilikçi yaklaşımlarla birlikte küresel rekabette öne çıkan alanların başında da finans sektörü geliyor. Teknolojinin yardımıyla finansal hizmetlere erişim kolaylaşıyor ve finansal hizmetlere erişim akıllı mobil cihazlar vb. kullanıcı dostu yeni araçlarla daha kolay ve ucuz bir hal alıyor. Gelişen ve değişen teknolojilerin finans alanında daha fazla kullanılması ile birlikte ödeme, birikim yapma, borçlanma ve para gönderme gibi finansal aktivitelerin yapılış şekillerinde önemli değişiklikler yaşanıyor. Ortaya çıkan yeni finansal araçlar, uygulamalar ve hatta şirketler kullanıcılara birçok farklı ürün ve seçenek sunmanın yanı sıra bazı durumlarda kullanılmakta olan geleneksel yöntemlerin yerini alabiliyor. Böylece ortaya çıkan yenilikler sayesinde, tüketiciler finansal işlemlerini daha hızlı ve ucuz bir şekilde gerçekleştirebiliyor ve daha fazla tüketici etkin bir şekilde finansal sisteme katılabiliyor.

İlk çıkışından günümüze kadar para farklı formlarda var olmuş, ekonomide para olarak kabul edilen değer ve para ile yapılan işlemlerin yöntemi de zaman içinde değişmiştir. Bu süreçte emtia paradan kaydi paraya kadar çeşitli formlara bürünmüştür. Mutlak olan bir şey de paranın Ekonominin olmazsa olmaz unsuru olmasıdır. Ancak şu gerçek de göz ardı edilemiyor, gelişen teknolojilerin sağladığı imkânlar ile para çeşitleniyor ve kullanım biçimi değişiyor.

Çağlar boyunca fiziksel bir değer ifade eden değerli madenler, sonrasında bunların karşılığının basılı banknotlara dönüştü. İçinde bulunduğumuz dönemde büyük ölçüde dijitalleşen para kavramı hızla bireyler, şirketler ve topluluklar için özelleştirilebilecek bir geleceğe adım atıyor.

Artık Merkez Bankası Sayısal Parasından (MBSP) söz ediliyor. Merkez bankası parasının yeni bir formu olarak ifade edilen MBSP, geleneksel merkez bankası rezervlerinden ya da mutabakat hesaplarından farklı olarak, ihraç edilmiş merkez bankası parasının yeni bir sayısal formu olarak tanımlanıyor.

Dolayısıyla var olan bir hesap birimi cinsinden çıkarılan ve hem değişim aracı, hem de değer saklama aracı olarak kullanılabilen bir merkez bankası yükümlülüğü oluyor.

Fintech'in, doğrudan finansal hizmet sağlayıcı ve tüketicilere katkı sağlayan unsurları olduğu gibi genel olarak ülke ekonomisini destekleyen faydalarının da bulunduğu tüm taraflarca kabul ediliyor. Örneğin temel olarak nakit para kullanımını azaltması ve buna bağlı olarak da kayıt dışı ekonomi oranının azaltılmasının sağladığı faydalar bunlardan birisi olarak değerlendiriliyor. Böylece pazardaki yoğun rekabet ve iletişim dünyasının hızı bankaları, fintech'ler ile kuracakları işbirlikleri için yenilikçi ve hızlı yollar geliştirmeye sevk ederken girişimlerin talepleri yeni kavramları gündeme taşıyor: Açık veri politikaları, farklı bir ifade ile "Açık Bankacılık".

Bu yeni kavramın pek çok yeni çözüm, iş modeli ve ürünü beraberinde getireceğine inanıyorum.

MUHAMMET CERİT
BDDK Başkan Yardımcısı

Teknolojide yaşanan gelişmeler rekabeti arttırırken, artan rekabet yenilikçi iş fikirlerinin ortaya çıkmasına olanak sağlıyor. Yenilikçi iş fikirlerinin ortaya çıkabilmesi için de sektör içi ve sektörler arası işbirliklerinin yapılması neredeyse bir zorunluluk haline gelirken, günün sonunda müşteriye daha rekabetçi ve kaliteli hizmet sunmak isteyen finansal kuruluşlar müşteri verileri üzerinden işbirliklerine ihtiyaç duymaya başlıyor.

Kuruluşların sahip olduğu, müşteriye ait finansal verilerin müşteriler tarafından verilecek izinlerle daha çevik davranabilen finansal teknoloji firmalarının kullanımına açılması ile birlikte yapay zeka, makine öğrenme gibi teknolojilerin de yardımıyla yenilikçi ürün ve hizmetlerin ortaya çıkabildiği görülüyor. Açık bankacılık, finansal sistemde yaşanacak hızlı bir dönüşümün habercisi olduğu gibi büyük balığın küçük balığı yutmasından ziyade büyük balığın çevik küçük balıklarla işbirliği yapabileceğini de gösteriyor.

Açık bankacılıkla birlikte müşteriye ilişkin bilgilerin paylaşılıyor olması paylaşılan taraflara olan güveni ve paylaşılan verilerin güvenliği konularını önemli hale getiriyor. Taraflara olan güvenin tesis edilmesi ve güvenlik gereksinimlerinin belirlenerek uyumlu hale getirilmesi de ülkemiz gereksinimlerini karşılayan ve dünya örnekleriyle uyumlu düzenlemelerle mümkün olacaktır.

REKABERLİK* VE GÜVEN ÇAĞI

İlerleyen yıllarda, şu anda içinde bulunduğumuz dönemin, "rekaberlik ve güven çağı" olarak isimlendirilmesi oldukça muhtemel. İletişim teknolojilerinde artan hızın kavramlar ve sektörler arasında yarattığı yakınsama, organizasyonlar ve bireyler arasında daha fazla güvenin tesis edilmesini gerektiriyor. Bu güven kısıtlı çerçevelerde hukuki sözleşmeler ile tesis edilirken yine iletişim çağının getirdiği kitlesel değerlendirme imkânları Booking, Airbnb veya Uber gibi aracıların ortaya çıkmasını mümkün kılıyor. Blockchain gibi yenilikçi teknolojik düşünce yapıları ise güven kavramını, sözleşmelerin ve kitlesel değerlendirmelerin ötesine taşıyarak ilişkiler ekosisteminin değişmez temel niteliği haline getiriyor.

Birbiri ile rekabet etmenin temel bir piyasa kuralı olduğu dönem artık geride kalıyor. Rakip kurumların ortak çıkarları ve pastayı daha da büyütebilmek için işbirlikleri kurdukları, yenilikçi bir ifade ile "rekaberlik" yaptıkları bir yaklaşım ortaya çıkıyor. Rekaberlik stratejisi, paylaşım ekonomisi gibi yıkıcı yenilikçi gelişmelere karşı geleneksel yapıların kendilerini yeniden konumlandırmasını mümkün kılıyor.

World Economic Forum tarafından Haziran 2015'te yayınlanan "The Future of Financial Services - Finansal Hizmetlerin Geleceği" başlıklı çalışma, görsel olarak finansal servislerin ne denli yoğun bir ilişki akışına evrildiğini ve birbirine yakınsadığını bizlere açıkça gösteriyor (*Şekil 2*).

Bu ilişkiler ağında fintech girişimlerinin varlık göstermediği tek bir alan dahi bulmak mümkün değil. Bu dönüşüm, bankacılık ve finans sektörünün kendi Uygulama Programlama Arayüzlerini (API) geliştirmesi ile hız kazanıyor.

McKinsey ise veri paylaşımı ile ürün geliştirme süreçlerini kolaylaştıran API sistemlerini üç başlıkta ele alıyor:[4] Dahili, İş Ortaklıkları ve Açık (*Şekil 3*).

- **Dahili API Çerçevesi:** Kurumun kendi içindeki yazılım ve çözüm geliştirme süreçlerinin hızlanabilmesi, verimlilik artışı ve geliştirilmiş güvenlik sağlamak için birimler arasında servis verecek şekilde oluşturulan API çözümleridir. Bu tarz çözümlerde ilgili API servisleri sadece kurumun kendi birimlerine hizmet vermektedir.

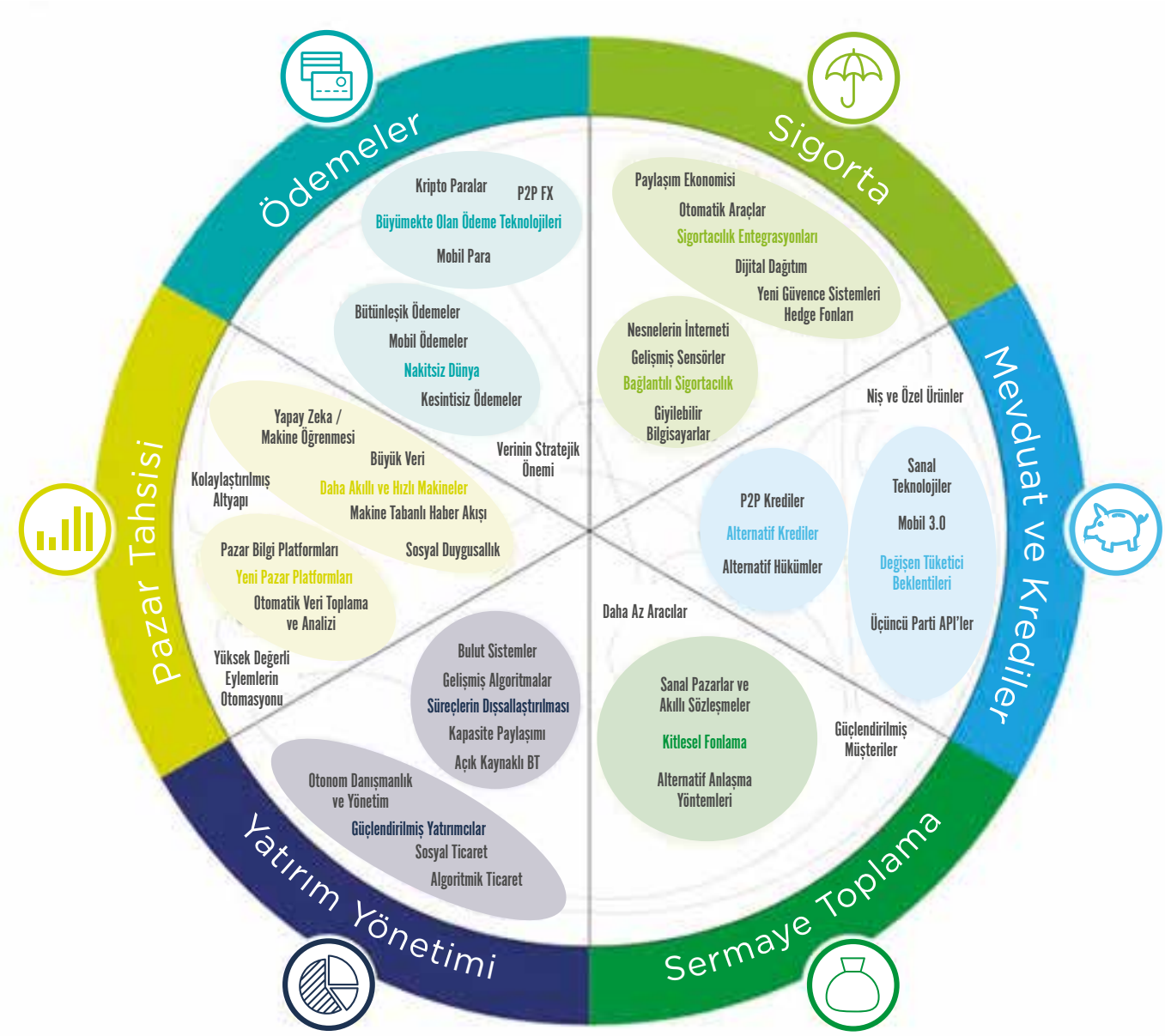
- **İş Ortaklıkları API Çerçevesi:** Bu API katmanı kurumun tedarikçileri, servis sağlayıcılar, dış pazarlama hizmetleri gibi servisler sağlayan, kurumun iş ortakları olarak nitelendirebileceğimiz ve B2B olarak tanımlayabileceğimiz yapılar için sunulur. İş ortakları ile kurulan süreçlerde maliyetleri düşürmek, ortak bir dil ve standart oluşturmak ve geliştirilmiş güvenlik için sunulmaktadır.

* Rekaberlik: İşbirliği içerisinde rekabet

(4) https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/data-sharing-and-open-banking

Şekil 2:

Finansal Hizmetlerin Fonksiyonları

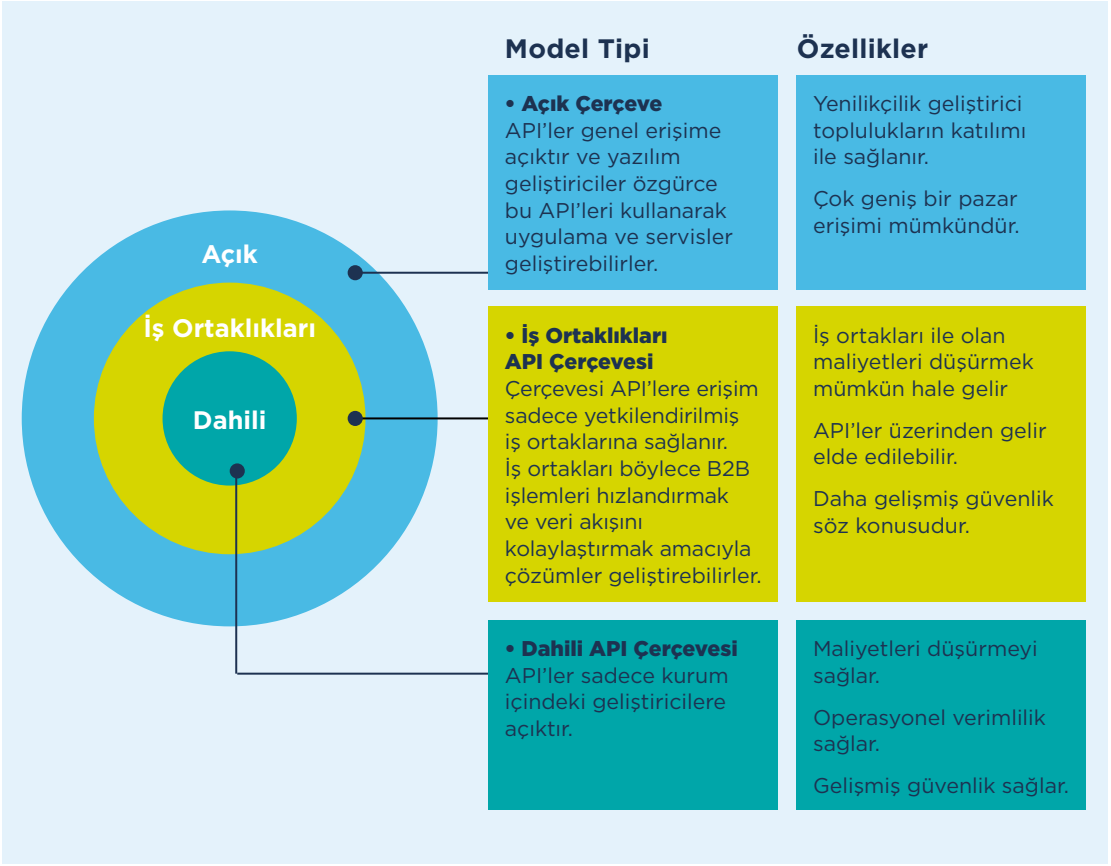

Kaynak: *World Economic Forum.*

• **Açık API Çerçevesi:** Artık kurumun çeşitli bilgi ve veri servislerinin dışarıdan erişmek isteyen herkese uygun API çözümleri ile sunulduğu, kurum ile doğrudan bağlantısı olamayan girişim ve şirketlerin dahi yenilikçi uygulamalar geliştirmesini mümkün kılan bir yaklaşımla geliştirilen API katmanıdır. Geliştirici toplulukları teşvik etmek, daha geniş pazarlara açılmak ve yenilikçi yaklaşımları artırmak adına sunulmaktadır.

İnternet sayesinde iletişim teknolojilerinin hızla gelişmesi, bankacılık ve finans sektörü için API geliştirme ve yayınlama yaklaşımlarını teşvik ediyor. Öte yandan yüksek güvenlik, sektörde bir mecburiyet haline gelirken pazarda rekabet artıyor ve tüm bunlar sıkı düzenlemeler ile denetleniyor. Bu koşullarda bankacılık sektörü için API uygulamalarının genel bir çerçevede yaygınlaşması hiç kolay bir süreç değil. Her ne kadar oyuncular rekaberlik fikrini benimsemeye başlasa da sektörün kendisini Açık Bankacılık kavramına adapte etme süreci kolay işlemiyor.

Şekil 3:

API Sınıflandırması

Kaynak: *McKinsey.*

KURUMSAL TERCİHLER VE KANUNLARIN GETİRDİĞİ YENİLİKLER

Bankacılık ve finans sektöründe dış servis ve hizmet sağlayıcılar ile pek çok işbirliğine şahit oluyoruz. Öte yandan sektörün kendine özgü gereksinimleri, belirli alanlarda uzmanlaşan profesyonel ekiplerin kurum içinde konumlandırılmasını gerektiriyor. Öyle ki bazı kurumların bilgi sistemleri, eğitim hizmetleri gibi alanlarda gelişen ekipleri bir noktadan sonra, kurumun adını taşımaya devam etmekle birlikte kendi başına devasa bir yapıya ve hatta ayrı bir şirkete dönüşebiliyor.

Bankacılık sektörü için rekaberlik kavramının ilk filizlendiği alanın kartlı ödemeler ve ATM çözümleri olduğunu görmekteyiz. Örneğin; farklı banka ve kredi kartlarının yine farklı banka POS ve ATM sistemlerinde kullanılabilmesini sağlayan switch çözümleri için bankaların bir araya gelerek kurdukları Bankalararası Kart Merkezi (BKM), sektörün kendi iç dinamiklerinde rekaberliğin öncü bir meyvesi olarak değerlendirilebilir. BKM yapısı gereği kurulduğu günden bu yana üyeleriyle çalışma modeli itibarı ile API bankacılığının bir temelini oluşturmuş, aynı zamanda doğal bir finansal teknoloji şirketi olarak yenilikçi teknolojilerin sektöre adaptasyonu için de öncü roller üstlenmiştir.

Diğer yandan fintech girişimlerinin doğduğuna ve geleneksel bankacılık sektörü ile entegre çözümler sunmaya başladığına şahit olduk. Bu gelişmeye paralel olarak kurumsal yazılım çözümleri içinden banka servislerine erişmek artık hayal olmaktan çıktı. Bu gelişmeler sektör açısından API kavramının artık kapalı kapılar dışına çıkıp sahada harekete geçmeye başladığı bir dönemi ifade ediyor.

Belirli bir olgunlaşma sürecini takiben fintech'ler için farklı ülkelerde farklı dönemlerde çeşitli düzenlemeler uygulamaya konularak bu gibi girişimlere resmi bir nitelik kazandırmak artık mecburi bir hale geldi. İşte bu noktada AB, 2007 yılında ilk Ödeme Servisleri Kanunu (Payment Services Directive - PSD) olarak isimlendirilen bir düzenlemeyi sundu ve 2009 yılında hayata geçirdi. PSD olarak da isimlendirilen bu düzenleme ile birlik ülkeleri arasında verimli, hızlı, güvenli ve rekabetçi bir ödeme piyasası geliştirmek hedefleniyordu.[5] Bu düzenleme ile iki önemli adım atılmıştı;

1. Ödeme uygulamaları için aynı kuralların geçerli olduğu bir alan yaratıldı. Bu alan Avrupa Birliği, İzlanda, Norveç ve Lihtenştayn'dan oluştu.
2. Bankalara ek olarak yeni bir ödeme hizmetleri sağlayıcısı kategorisi yaratıldı, Payment Services Providers veya Türkçesi ile Ödeme Hizmetleri Sağlayıcısı ile amaçlanan bankalara rekabet getirmek ve ödeme piyasasını yeni oyunculara açmaktı.

(5) https://fintechistanbul.org/2017/03/21/psd-standartlari-ve-odeme-hizmetlerinin-gelecegi/

Bugün Avrupa Birliği ülkelerinden çıkmış ve dünyaca bilinir hale gelmiş birçok ödeme hizmetleri girişiminden bahsetmek mümkün. Liste çok uzayabilir ancak en bilinenleri şunlardır: Transferwise, Azimo, Adyen, Earthport, Onescan, Judo ve Traxpay.

Benzer şekilde Türkiye'de de 2013 yılında yürürlüğe giren 6493 Sayılı Kanun[6] ile PSD'den yaklaşık dört yıl sonra bu düzenleme ülkemize adapte edildi. Böylece bu alanda faaliyet gösteren girişimler resmi kimlik kazanırken yenilikçi girişimlerin de önü açıldı. Temmuz 2019 itibarı ile ülkemizde 14 adet elektronik para kuruluşu, 34 adet ödeme kuruluşu hizmet veriyor.

Bu gelişmeler devam ederken pek çok fintech girişimi, bireysel tüketicilerden önce işletmelerin farklı banka hesaplarını konsolide etmesi ve bu verileri tek bir ekranda görebilmesi için "screen scraping", Türkçe karşılığı ile "ekran kazıma" olarak ifade edebileceğimiz tekniği kullanmaya başladılar. Böylece bankalar ile herhangi bir API kullanarak bankalarla iletişim kuramayan fintech'ler, bankaların web servislerine giriş yapan işletmelerin ekranlarına gelen bilgileri takip ederek bu verileri kendi yazılımlarına aktarmaya başladılar. Bu yöntemin iki problemli yönü bulunuyordu; bunlardan ilki güvenlik açığı yaratma ihtimali, ikincisi ise bankaların arayüzlerinde yaptığı en ufak değişikliklerde dahi yazılımların güncelleme gerektirmesi. Bu problemler sağlıklı bir API yapısı kurularak aşılabilirdi ancak bankacılık sektörü için bu, o dönem iş listelerinin ilk sıralarında yer alan bir geliştirme değildi. Sonuç olarak başta Avrupa olmak üzere dünyanın çeşitli bölgelerinde düzenlemeler, Açık Bankacılık uygulamalarının yaygınlaşmasında katalizör rolünü üstlendi.

PSD2'Yİ ANLAMAK

Ödemeler dünyasında yenilikçiliği, rekabeti ve güvenliği arttırmak isteyen Avrupa Birliği, PSD'nin ardından bankacılık ve finans sektöründe devrim niteliği taşıyacak olan PSD2'yi, 23 Aralık 2015 tarihinde Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımladı ve yeni düzenlemenin 12 Ocak 2016 tarihinde yürürlüğe gireceği resmen açıklandı. Bu çerçevede AB, söz konusu yönetmeliği yerel yasalara dönüştürmeleri için AB üyesi olan 28 ülke ile İzlanda, Norveç ve Lihtenştayn'a 13 Ocak 2018 tarihine kadar iki senelik bir geçiş süresi tanıdı. Bu süreç boyunca kaydedilen önemli gelişmeler ise şekil 4'teki PSD2 zaman tünelinde özetlenmiştir.

PSD2, "Açık Bankacılık" kavramını AB sınırları içinde kurumların bir inisiyatifi olmaktan çıkartıp çerçevesi kanunlar ile belirlenmiş mecburi bir statüye kavuşturmayı hedefliyor. PSD2'nin tüm yapısı özet olarak iki ana başlık altında toplanabilir:

(6) http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Banka+Hakkinda/Mevzuat/6493/

1. Hesap Bilgileri Hizmet Sağlayıcıları kavramının oluşturulması **(Account Information Service Providers - AISP)**, bir diğer ifade ile "Finansal Veriyi Derleyenler" (Financial Data Aggregators),
2. Ödeme Başlatma Hizmet Sağlayıcıları kavramının genişletilmesi **(Payment Initiation Service Providers - PISP).**

Bu iki başlık birlikte Üçüncü Parti Sağlayıcılar **(Third Party Provider - TPP)** olarak isimlendiriliyor. Tam bu noktada çok fazla öne çıkmamış olsa da PSD2 yönetmeliğinin 65. maddesinde yer alan ve bir ödeme aracının limit yeterliliğini kontrol etmeye (confirmation of available funds) yetkili CBPII (Card-based Payment Instrument Issuer) adında bir başlık daha olduğunu belirtmek lazım.

Bir **PISP**, yasalar ile çerçevesi belirlenmiş şekilde üçüncü parti hizmet sağlayıcının müşterilerden ödeme talimatı almasını ve buna ilişkin hizmetler vermesini mümkün kılıyor. Bir **AISP** ise yasalar ile çerçevesi belirlenmiş şekilde bankalarda bulunan müşteri verilerine (müşterinin izni dahilinde) ulaşabiliyor. Bu noktada özellikle altını çizmek gerekir ki bu erişim müşteriye ait tüm verileri kapsamıyor, sadece ödeme hesap bilgisi (bakiye ve hareketler) ile sınırlandırılmış bulunuyor. Bu şekilde birden fazla bankadan alınan bilgiler konsolide edilerek müşteriye sunulabiliyor, katma değerli servisler vermek için bu bilgiler analiz edilebiliyor. Ancak AISP'ler işlemlerden doğan kullanıcı verilerini, müşterinin ek izni olmaksızın, iş modellerini geliştirmek için kullanamıyorlar.

PSD2 ile birlikte gelen **AISP** düzenlemesi sektörün alışkın olmadığı hatta sıra dışı olarak tanımlanabilecek bir yapı sunuyor, zira banka müşterileri artık bankacılık verilerine farklı kanallardan ulaşma imkânına kavuşuyor. Bu noktada AISP ve PISP servislerini birlikte sunan yapıların bankalarla yakın ilişkiler kurduğuna şahit oluyoruz, öte yandan PSD2 düzenlemesi bunu bir zorunluluk haline getirmiyor. Yani AISP ve/veya PISP'ler bankalarla herhangi bir sözleşme imzalamalarına gerek kalmaksızın müşterinin izni doğrultusunda bankadaki verilerine ulaşabiliyorlar. Bu noktada verinin sahipliği tam anlamıyla tüketicinin kendisine de veriliyor. Öte yandan AB'de 2016 yılında yürürlüğe giren ve üye ülkelere bu değişikliği yerel yasalarla dönüştürmesi için 25 Mayıs 2018 tarihine kadar iki senelik bir süre veren Genel Veri Koruma Kanunu'nun (General Data Protection Regulation - GDPR) müşteri verilerinin nasıl kullanılacağına dair müşteriden açık onay alınmasını ve bu verilerin nasıl kullanıldığına dair detaylı bilgi verilmesini mecburi kılması, TPP'leri, aynı zamanda ASPSP yani bankalar için de GDPR kapsamında uyulması gereken yükümlülükleri beraberinde getiriyor. Örneğin bankalar artık müşterinin izni olmaksızın banka verilerini işlemek üzere üçüncü bir tarafa veremiyor. Bankanın bir TPP'den gelen erişim talebine cevap verebilmesi için normalde müşteriden ayrıca bir izin alması gerekirken, bu durum PSD2 kapsamında, Avrupa Bankacılık Otoritesi (European Banking Authority – EBA) değerlendirmeleri doğrultusunda, müşterinin kendisini, TPP üzerinden

veya bağımsız olarak, banka nezdinde yetkilendirilmesiyle çözülmüş bulunuyor. Ayrıca AISP ve PISP statüsü ile hizmet veren firmalar aracılık yaptıkları ödemeler için bu işlemlerden doğan kullanıcı verilerini, iş modellerini geliştirmek için kullanamıyorlar çünkü böylesine bir veri kaydı, bu hizmetin amacının dışında kalıyor.[7]

PSD2 yeni hizmet tanımlarını ve bunların çerçevesini tanımlamakla birlikte Açık Bankacılık'ın iletişim altyapısını oluşturacak API standartlarına dair bir çerçeve sunmuyor.[8] Bu durum Açık Bankacılık açısından PSD2'ye uyum göstermeye çalışan bankaların ve finans kurumlarının kendi standartlarını belirlemesi anlamına gelirken fintech girişimleri açısından her kurum ile ayrı ayrı entegrasyon kurma zorluğunu beraberinde getiriyor. Öyle ki sadece bu probleme odaklanarak API standardizasyonu sağlamayı amaçlayan, bankalarla üçüncü parti kurumlar arasında köprü görevi gören organizasyonlar ve fintech girişimlerinin ortaya çıktığına şahit oluyoruz. Avrupa Birliği bünyesinde ulusal ve uluslararası API standartlarını belirlemeye yönelik kurulmuş en büyük organizasyonlara ise Berlin-Group[9] ve STET'i[10] gösterebiliriz. Özellikle Berlin-Group tarafından 2017 yılında başlatılan ve 20 ülkeden 1.700'den fazla Banka'nın dahil olduğu NextGenPSD2 inisiyatifinin oluşturduğu standarda Avrupa Merkez Bankası'nın (European Central Bank – ECB) verilerine göre Avrupa bankalarının %78'i uyum göstermiş durumda. Fintech'ler bu standartlara göre hazırlanan deney alanlarında (Sandbox) uygulamaları test edebiliyorlar. Deney alanlarında Berlin-Group NextGenPSD2 standardına başarılı şekilde uyumluluk gösteren uygulamalar bu standardı destekleyen bankalara hızlıca entegre olabiliyor.

API standartlarının belirlenme problemi ve bu sürecin ekosistemi ne yönde etkileyeceğine ilerleyen sayfalarda geri döneceğiz. Ancak PSD2'yi şu anda Açık Bankacılık yaklaşımının tek yasal düzenlemesi olarak görmek hatalı olacaktır. Dünyanın farklı bölge ve ülkelerinde Açık Bankacılık amaçlı pek çok çalışma yapılıyor. Ülkemizde ise Temmuz 2019'da açıklanan On Birinci Kalkınma Planı'nda Açık Bankacılık'ın hukuki altyapısını güçlendirmek için mevzuatta PSD2 ile uyum sağlanacağı, düzenleme ve endüstri deney alanları oluşturulacağı belirtildi. Diğer yandan BDDK, Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik Taslağı'nda Açık Bankacılık'ı tanımladı. Kurum, hangi API'lerin açılacağını önümüzdeki dönemlerde belirlemeyi planlıyor.

Öte yandan ülkemizde yaklaşık on finans kurumu, API'lerini geliştiricilere açmış ve API geçidi denemeleri yapmaktadır. Fakat bu API'lerle geliştirilen katma değerli hizmetlerin sayısı oldukça azdır. Bu anlamda sektör oyuncularının API standartlarını belirlemeye yönelik adımlar atması halinde, ülkemizde Açık Bankacılık'ın gelişiminin hızlanması sürpriz olmayacaktır.

---

(7) https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/lu/Documents/financial-services/Banking/lu-psd2-new-market-entrants-03032016.pdf

(8) Öte yandan API standartları dışında kalan konularda PSD2 yönetmeliğine uyumun, üye ülkelerin Ulusal Yetkili Otoritesi (National Competent Authority – NCA) kurumları tarafından EBA'nın yayınlamış olduğu toplam 14 adet Teknik Standart Düzenlemeleri (Regulatory Technical Standars – RTS), Rehber (Guideline - GL) ve Görüş Bildirgeleri (Opinion Paper) ile izlendiğine dikkat çekmek gerekiyor. Özellikle RTS dokümanları teknik süreçler ile alakalı detayların netleştirildiğini belirtmeliyiz.

(9) https://www.berlin-group.org/

(10) https://www.stet.eu

Şekil 4:

PSD2 Zaman Tüneli

İzleme

AĞUSTOS 2019

Süreç ile alakalı güvenlik raporlaması yapılacak. Bu raporlamalar her altı ayda bir düzenli olarak gerçekleştirilecek.

KASIM 2019

Banka API arayüzlerinin performans ve sürekliliğine ilişkin raporlama gerçekleşecek ve her üç ayda bir bu rapor güncellenecek.

Resmileşme

OCAK 2018

PSD2 yönetmeliği, tüm AB ülkelerinde yasalaştı.

MART 2018

Güçlü müşteri doğrulama ile ilgili teknik standartlar, AB Resmi Gazetesi'nde yayınlandı.

Kabul

EKİM 2015

AB Parlamentosu'nda PSD2 önerisi kabul edildi.

ARALIK 2015

PSD2, AB Resmi Gazetesi'nde ilk kez yayınlandı ve Düzenleyici Teknik Standartları (RTS) taslağı yoruma açıldı.

Fikir

TEMMUZ 2013

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu yenilenen PSD (PSD2) öneri taslağını oluşturdu.

Teknik Çalışma

OCAK 2016

PSD2, AB tarafından onaylanarak yürürlüğe girdi.

KASIM 2017

EBA;[11] Güçlü Müşteri Doğrulama (SCA) ve Ortak Güvenli İletişim (SCC) ile ilgili teknik standartların nihai halini yayınladı.

Uygulama

MART 2019

Bankalar, API'lerini ilk kez oluşturdukları deney alanı ortamında test amacıyla Üçüncü Parti Hizmet Sağlayıcıların (TPP) kullanımına açtı.

MART 2019

Bankalar API'lerini üretim ortamı testleri için TPP'lerin kullanımına açtı.

14 EYLÜL 2019*

Güçlü müşteri doğrulama ve ortak güvenli iletişimle ilgili teknik standartlarla uyumluluk için tanınan süre dolacak ve PSD2, tüm AB ülkelerinde hayata geçmiş olacak.

**Sürecin 14 Eylül 2019 tarihinde sona ermesi planlanmaktaydı. Ancak EBA ve EPSM[12] gibi kuruluşların yaptığı değerlendirmeler neticesinde, SCA ile ilgili geçiş tarihi, bazı ülkelerde düzenleyici kurumlar tarafından ötelenmiştir. Bu ötelemede e-ticaret şirketlerinin, gereksinimleri yerine getirmekte yaşadığı sıkıntılar gerekçe gösterilmiştir.*

[11] European Banking Authority (EBA), Avrupa Bankacılık Otoritesi.
[12] European Association of Payment Service Providers for Merchants (EPSM), Avrupa Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Birliği.

FIRSAT VE RİSKLERİYLE AÇIK BANKACILIK

Açık Bankacılık getirdiği düzenlemelerle toplumun değişik kesimlerine farklı fırsatlar sunmaktadır. Bireysel müşteriler, Açık Bankacılık ile artan rekabet şartları neticesinde daha düşük maliyetle, daha hızlı ve daha iyi finansal hizmet alma imkânına kavuşmaktadır. Bankalar oluşturacakları yeni Açık Bankacılık stratejisi çerçevesinde fintech girişimleri ile işbirliğine giderek mevcut müşterilerinin ihtiyaçlarını karşılayacak daha farklı hizmet ve ürünler sunma ve mevcut müşteri bağlılığını daha da arttırma fırsatına kavuşmaktadır. Fintech girişimleri ise bankacılık hizmetlerini kendi hizmet modellerine entegre ederek müşterilerine daha iyi bir müşteri deneyimi ve katma değerli hizmet sunarak yeni müşteri kazanma şansına kavuşmuş olacaklardır. Ancak bütün bu olumlu yansımalara rağmen Açık Bankacılık beraberinde bazı risk ve sorunları da getirmektedir. Fintech Futures ve İngiliz Hukuk firması TLT'nin 2018 yılının Ağustos ayında finans sektöründeki 130 üst düzey yöneticinin katılımıyla gerçekleştirdiği anket bu konuda önemli bazı noktalara vurgu yapmaktadır. Söz konusu ankete katılanların büyük bir çoğunluğu (fintech girişimlerinin %33'ü ve bankaların %51'i) Açık Bankacılık ile ilgili en büyük sorun olarak Açık Bankacılık stratejisinin oluşturulması ve Açık Bankacılık'ın beraberinde getirdiği gereksinimlerin anlaşılmasında yaşanan zorlukları, ikinci en büyük sorun olarak ise (fintech girişimlerinin %33'ü ve bankaların %37'si) Açık Bankacılığı ayağa kaldıracak doğru ortaklıkların (BT ve ödeme hizmetleri gibi) oluşumunda yaşanan sıkıntıları ifade etmişlerdir. Katılımcılar ankette Açık Bankacılık alanında gördükleri en büyük risk olarak veri kaybının veya verinin amacı dışında kullanılmasının müşteri güveninde yaratacağı kaybı (%67), ikinci en büyük risk olarak ise fintech girişimlerinin veri kaybına uğramasının (%52) yaratacağı hasarı belirtmişlerdir. Bunu az bir farkla geniş çaplı bir siber saldırının yol açabileceği dolandırıcılık riski (%50) takip etmektedir.[13]

Açık Bankacılık'ın başarısı, sadece banka ve fintech girişimlerinin söz konusu fırsatları ne ölçüde değerlendirdiği ile değil, bahis konusu sorun ve risklerin çözümü için alınan önlemlerin etkin yönetimiyle de alakalı olacaktır. Regülasyon, Açık Bankacılık'ın başarılı bir şekilde hayata geçebilmesi için, ilgili taraflara bir dizi kural veya yaptırım getirmektedir. Ancak istenen başarının elde edilebilmesi, sonuç olarak tarafların birbirlerini mevcut iş modellerinin sağlıklı çalışmasına yönelik birer engel olarak değil birer iş ortağı olarak görmelerine bağlıdır.

PSD2'nin yürürlüğe girmesi ile birlikte Google, Alibaba, Amazon ve Facebook gibi büyük teknoloji kuruluşları, ya elektronik para kuruluşu lisansı almak ya da mevcut lisanslarını yenilemek suretiyle, Avrupa'da ödemeler alanındaki yeni ürünleriyle boy göstermeye başlamıştır. Müşteri sayıları ve kullandıkları teknolojiler itibarıyla banka ve fintech girişimlerine belli bir üstünlüğü bulunan bu kuruluşların izleyecekleri strateji, Açık Bankacılık'ın gelişimi açısından da büyük önem taşımaktadır.

[13] https://www.bankingtech.com/2018/11/white-paper-opportunity-knocks-the-future-of-open-banking

DÜNYADA AÇIK BANKACILIK

Açık Bankacılık tüm dünyada bankacılık ve finans sektörünün gelişmesi için düzenleyici bir yaklaşım sergilemektedir. Bu yaklaşımlar içinde en başarılı ve küresel ölçekte bir örnek haline gelmeyi başaran ülkelerin başında Birleşik Krallık yer almaktadır.

Brexit tartışmalarının alevli bir şekilde devam ettiği son yıllarda, İngiltere ve özellikle Londra finansal teknolojiler anlamında küresel liderliği tartışılır hale gelirken diğer yandan İngiliz hükümeti Açık Bankacılık alanında cesur ancak kontrollü adımlar atarak fintech'ler için ülkenin cazibesini yüksek tutmayı başarmıştır. Bu alandaki kararlı adımlarını da sürdürmektedir.

BNP Paribas - Tink

BNP Paribas, Easy Banking isimli uygulamasına farklı bankalardaki hesapların görüntülenmesini sağlayan özelliği ekledi. İsveçli Açık Bankacılık platformu Tink işbirliği ile geliştirilen özellik ile BNP Paribas müşterileri ilk etapta uygulamaya, Belçika'daki Belfius, ING ve KBC bankalarındaki hesaplarını ekleyebilecek. Uygulamaya diğer bankalardaki hesaplar için ödeme başlatma, hesap hareketlerini izleme, harcama hedefi belirleme gibi özellikler eklenecek.

Birleşik Krallık'ta elde edilen bu hızlı gelişmeler sihirli bir değneğin dokunuşu ile gerçekleşmemiştir. Birleşik Krallık Rekabet ve Piyasalar Kurumu (UK Competition and Markets Authority - CMA), ilk olarak 2016 yılında sektördeki büyümenin teşvik edilmesi ve bankacılık sektöründe teknolojik yeniliklerin hızlandırılmasına yönelik kararlar almıştır. Alınan kararlar ile 2018 yılının başında Açık Bankacılık uygulamalarının hayata geçirilmesi, bireysel tüketici ve KOBİ finansal verilerinin güvenli şekilde bankalar arasında ve üçüncü partiler ile paylaşılması, bankaların bu süreçler için tüketicileri açıkça bilgilendirmesi amacıyla hedefler belirlenmiştir.[14] CMA; PSD2 sürecinin dışında, ülkedeki 9 büyük bankanın açık API yapılarına geçmesini ve Açık Bankacılık Uygulama Kurumu (Open Banking Implementation Entity - OBIE) isimli yapıyı kurmalarını mecburi kılmıştır.

Dönemin Bireysel Bankacılık Grubu üyelerinden Alasdair Smith, "Bugün duyurulan kararlar bir yıl içinde bireysel bankacılığı ciddi anlamda değiştirecek ve bireysel tüketiciler ile KOBİ'lerin bankalarından çok daha fazla verim almasını sağlayacak. Öte yandan bankaların müşterileri ile olan ilişkilerini güçlendirmek adına mevcut bariyerleri yıkıyoruz. İngiltere ekonomisi için rekabeti ve yenilikçiliği sürdürmek adına bu reformlar büyük katkı sağlayacak" ifadelerini kullanmıştır.[15]

Llyods Banking Group

Lloyds Bank ve Halifax'ın milyonlarca müşterisi Open Banking platformunda yer alan NatWest, RBS, HSBC, Barclays, Santander ve Nationwide gibi rakip bankalardaki hesaplarına ve kredi kartı, bireysel kredi ve konut kredisi gibi bilgilerine Lloyds'a ait mobil uygulamalar üzerinden ulaşabilecek.

CMA'in kararları doğrultusunda takip edilen süreç, Açık Bankacılık adına örnek alınabilecek düzeyde hızlı sonuçlar vermiştir.

OBIE'nin 13 Ocak 2018'de ilk Açık Bankacılık standartlarını yayınlamasından sadece günler sonra Yolt ve Llyods bankaları arasında ilk hesap

(14) https://www.gov.uk/government/news/cma-paves-the-way-for-open-banking-revolution
(15) https://www.gov.uk/government/news/cma-paves-the-way-for-open-banking-revolution

NatWest

RBS'in bir iştiraki olan NatWest; mobil uygulamasına eklediği Açık Bankacılık özelliği ile müşterilerine, 15 farklı bankadaki hesaplarını ve işlemlerini görme imkânı verecek.

bilgisi aktarımı başarılı şekilde sağlanmıştır. Takip eden ay içinde bankalar arasında dijital hesap bilgisi paylaşımı özelliği ülke genelindeki nüfusun %80'ine sunulmuştur. Kısa dönemde elde edilen deneyimler ile OBIE Mart 2018'de Açık Bankacılık standartlarının ikinci versiyonunu yayınlamıştır. Öte yandan Temmuz 2018 itibariyle yol haritası değişikliğe uğrayarak, standartların bu ikinci sürümünde yer alan bazı düzenlemeler 7 Eylül 2018 tarihine ertelenmiş ve 13 Mart 2019 için üçüncü, Eylül 2019 tarihi içinse dördüncü sürüm yayınlanmak üzere planlanmıştır.[16] Mayıs ayında Açık Bankacılık API'leri üzerinde sağlanan işlem sayısı 1 milyonu geçmiş ve haziran ayında API'ler üzerinde noktadan noktaya ilk ödeme işlemi sağlanmıştır. Eylül ayında standartların üçüncü versiyonu yayınlanmış ve kasım ayında Açık Bankacılık sistemleri üzerinden ilk kurumsal kredi verilmiştir. Aynı ay API işlem sayısı 17,5 milyona ulaşmıştır.[17]

OBIE'nin verilerine[18] göre 15 aylık dönemin sonunda 118 kuruluş Açık Bankacılık lisansı almış ve başvuru aşamasındaki 200 şirket bulunuyor. Sisteme katılması mecburi tutulan ve CMA9 olarak bilinen dokuz büyük bankanın yanı sıra 40 banka da bu standartlara kendi istekleri ile uyum sağlamış durumda.

OBIE tarafından verilen bilgilere göre düzenlemeler, en çok bankaların diğer bankalar ile iletişim kurarak müşterilerine sundukları derlenmiş verilere dayalı hizmetlerindeki gelişmeler olarak kendini göstermiş.

OBIE uygulama denetçisi İmran Gulamhuseinwala aradan geçen zaman zarfındaki süreç için şu ifadeleri kullanıyor; "İki yıl önce Açık Bankacılık, pek çok kişi tarafından sadece yasal bir düzenleme olarak ele alınıyordu. Bu süreci bir iş vakası veya müşteri ihtiyacından ziyade uyumdan kaynaklanan daha fazla teknik harcama olarak görüyorlardı. Bu artık böyle değil. Bankalar, Açık Bankacılık'ın salt bir yasal düzenlemenin ötesinde rekabet ve yenilikçilik için bir fırsat olduğunu düşünüyorlar. Açık Bankacılık sadece düzenlemeler zorunlu kıldığı için gerçekleşmiyor, ticari açıdan bir ulusun finansal altyapısını daha verimli, daha esnek hale getirmek ve müşterilere daha iyi hizmet vermek için bir fırsat olarak benimseniyor. Ekonomiye ve topluma bir bütün

İsveçli Açık Bankacılık Platformu Tink

İlk yıllarında kişisel finans yönetimi uygulaması olarak hizmet veren Tink, zaman içerisinde kullanıcılarının tüm bankalardaki hesaplarını görmesini sağlayan bir Açık Bankacılık platformuna dönüştü. Daha sonra çözümlerini bankalar için geliştirmeye başladı. Şubat ayında 56 milyon Euro yatırım alan şirket, haziran ayında ise ödeme teknolojilerinin dev şirketi PayPal'dan yatırım aldı. Yatırımlarla birlikte Avrupa'da yaygınlaşmaya hız veren Tink, ağında Kuzey Avrupa'dan 120 banka bulunan SDC ile, bu bankalara Tink'in Açık Bankacılık çözümünden yararlanma imkânı verecek bir anlaşmaya imza attı.

(16) https://www.openbanking.org.uk/wp-content/uploads/Open-Banking-Revised-Roadmap-July-2018.pdf
(17) https://www.bankingtech.com/2019/01/infographic-one-year-of-open-banking/
(18) https://fintechistanbul.org/2019/04/26/acik-bankacilik-15-ayda-neleri-degistirdi/

olarak getireceği fırsatları dört gözle bekliyoruz."

OBIE'ye göre Açık Bankacılık, bireylerin mali durumlarına yardım etmenin yanı sıra kredilere erişim ve kredi tavsiyesi gibi alanlarda da fayda yaratıyor ve bu boyutuyla İngiltere'deki KOBİ'ler için de avantaj sağlıyor.

Gulamhuseinwala verdiği röportajda şu bilgileri paylaşıyor, "2019, Açık Bankacılık'ın gerçek anlamda ortaya çıktığı yıl oldu. Akıllı telefonlar ile müşterilere sunulan kesintisiz ve bütünsel bir deneyim daha da geliştirilecektir" diyor ve ekliyor; "Fintech'ler, pazara girebilecekleri ve harika bir teklif sunabilecekleri fırsata sahipler. Yerleşik oyuncuların bazılarına meydan okuma fırsatı var ve ben bu alana cep telefonu operatörleri, teknoloji şirketleri ve sigorta şirketleri gibi finans odaklı olmayan şirketlerin de girmesini bekliyorum. Gelecekte aradaki sınırlar giderek daha bulanık hale gelecek."

Spiir, Danske Bank ve DNB'den Yatırım Aldı

Danimarka'da 250 bin kişi tarafından kullanılan ve bireylerin tüm bankalardaki hesaplarını görerek parasını daha iyi yönetmesini sağlayan Spiir, Danske Bank ve DNB'den 5,2 milyon Euro yatırım aldı. 2011 yılında kurulan Spiir, sene başında hayata geçirdiği Nordic API Gateway ile bankaların kurumlarla veri paylaşım sürecini kolaylaştırıyor.

Mint, Yodlee gibi farklı finansal ürünleri tek bir arayüz üzerinden gösteren ve Açık Bankacılık uygulamalarının ataları sayılabilecek çözümlerin popüler olduğu ABD'de, Tüketici Finansal Koruma Bürosu (US Consumer Financial Protection Bureau - CFPB) ekran kazıma yönteminin bir güvenlik açığı yaratması nedeniyle daha güvenli bir veri erişim yöntemi olan API çözümlerinin kullanılması için yönlendirme yapmaktadır. The Electronic Payments Association (NACHA), tüm endüstri oyuncularının standart bir API sistemine kavuşması için çalışmalar yürütürken çeşitli ABD bankaları da kendi API sistemlerini geliştirmiş ve kullanıma açmıştır. ABD Hazine Bakanlığı; kredi, ödemeler ve varlık yönteminde yenilikçiliğin ilerlemesini hedefleyerek Açık Bankacılık ve finansal verilerin paylaşılmasına yönelik bir rapor yayınlamıştır.

Adyen

Online ödeme dünyasının başarılıfintech oyuncusu Adyen, Açık Bankacılık tabanlı yeni ödeme yöntemini kullanıma sundu. Adyen, PSD2 kapsamındaki üçüncü parti kurumların banka müşterileri adına ödeme başlatmasını kullanan ilk fintech'ler arasında yer aldı. OBIE ile çalışan Adyen; böylece direkt ödeme çözümünü, İngiltere'deki bireysel hesapların %90'ının kullanımına sunmuş oldu. Adyen'in bu servisini ilk olarak Hollandalı havayolu şirketi KLM kullanacak.

Kanada hükümeti ise tüketicilerin finansal verilerini üçüncü partiler ile paylaşabilmesine olanak sağlayacak Açık Bankacılık sürecini değerlendirme aşamasındadır.

Meksika, 10 Mart 2018'de kabul ettiği yasa ile kullanıcı verilerinin finansal kuruluşlar arasında açık API yapıları ile paylaşılmasını yasal hale getirmiştir. Yasanın imkân tanıdığı yapılar ilerleyen dönemlerde Merkez Bankası ve Meksika Ulusal Bankacılık ve Menkul Kıymetler Komisyonu (CNBV) tarafından detaylandırılarak geliştirilecektir. Brezilya ise Açık Bankacılık'a

IATA

Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği IATA, PSD2 ve İngiltere'deki Open Banking düzenlemelerinden yararlanarak IATA Pay'i hayata geçiriyor. İngiltere merkezli fintech şirketi ipagoo işbirliği ile geliştirilen çözüm kapsamında havayolları şirketlerinin web siteleri üzerinden yapılan ödemelerde para, müşterinin banka hesabından işyerinin hesabına doğrudan aktarılacak. Sistem; havayollarının, kartlı ödemeler nedeniyle oluşan ve 8 milyar dolar olduğu tahmin edilen maliyetlerini düşürmeyi hedefliyor.

yönelik çalışmalarında erken dönemlerdedir. İsviçre'de ise Açık Finans API (Swiss Open Finance API - SOFA), ülkedeki tüm bankacılık sistemi için genel bir API standardı hazırlamak amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Afrika'nın Açık Bankacılık trendlerini geriden takip etmesine karşın Güney Afrika ve Nijerya'nın bu konuda aktif takip içinde olduğunu biliyoruz.

Asya ülkeleri ise Açık Bankacılık konusunda attıkları cesur adımlar ile bu alana erken giren pazarlar olmayı başarmıştır. Singapur Para Otoritesi (Monetary Authority of Singapore – MAS) gerçekleştirdiği yasal düzenlemenin olabildiğince basit ama yönlendirici olmasına dikkat etmiş ve böylece piyasanın kendi oyun alanını yaratmasına imkân tanımıştır. Dünya Bankası ve IFC ile birlikte geliştirilen ortak çalışma grubu ile Güneydoğu Asya Uluslar Birliği (ASEAN) içinde ortak bir standardın geliştirilmesi için çaba harcanmaktadır. Güney Kore'de bankalar 2016 yılında açık API sistemlerini kullanıma sunmuştu ancak bu sistemler sınırlı sayıda fintech'e açılmıştı ve işlem ücretlerinin yüksek olmasından dolayı şikâyetler oluyordu. Güney Kore Finansal Servisler Komisyonu (Financial Service Commission - FSC) 2019 yılı itibarı ile bankaların ödeme sistemlerini diğer bankalara ve üçüncü parti kurumlara açmasını zorunlu hale getirirken API işlem ücretlerinin de neredeyse 10 kat ucuzlamasını sağlamayı hedefliyor.

Hong Kong Para Otoritesi (Hong Kong Monetary Authority - HKMA) ülkedeki büyük bankaları düzenleyecek bir çalışma üstünde yoğunlaşmıştır. Yayınlanan bir çerçeve dokümanla Merkez Bankası, finansal kurumların dört fazda hizmetlerini API'ler olarak açmalarını talep ediyor. Henüz tarihleri belirlenmemiş olan üçüncü ve dördüncü fazlar gerçekleştiğinde Hong Kong pazarı Avrupa'nın PSD2'sine yaklaşmış olacak.

- **Faz 1 - Bilgi Servisleri:** Kredi ve mevduat faizleri, fon fiyatları, güncel kur bilgileri gibi bilgi servislerinin Ocak 2019 itibarıyla açılması.
- **Faz 2 - Başvuru Servisleri:** Bu yılın ekim ayı itibarıyla bankalar her türlü ürününe API aracılığıyla başvuru alır ve ilgili ürünü açar duruma gelecek.
- **Faz 3 - Hesap Sorgu Servisleri**
- **Faz 4 - İşlem Servisleri**

Malezya Dijital Ekonomi Birliği (Malaysia Digital Economy Corporation - MDEC), Malezya Merkez Bankası tarafından görevlendirilecek ülkede fintech ekosisteminin gelişmesine

yönelik olarak Açık Bankacılık yasal çerçevesini belirlemek üzere çalışmalarına devam etmektedir.

Hindistan, Çin, Güney Kore, Tayland, Kamboçya ve Endonezya'da farklı statülerde Açık Bankacılık için çalışmalar yapılmaktadır.

Avustralya Hazine Bakanlığı Tüketici Veri Hakları yasası çerçevesinde Açık Bankacılık yasal düzenlemelerini 2019 yılı itibarı ile büyük bankalardan başlayarak yürürlüğe koymaktadır. Takip eden 12 ay içinde tüm bankalar bu yapıya geçiş sağlamakla yükümlü kılınmıştır. Yeni Zelanda da örneğine az rastlanır bir şekilde tüm bankalar ve fintech'ler bir araya gelerek bir Açık Bankacılık pilot çalışması gerçekleştirmiştir. Payments NZ isimli organizasyon tarafından sürdürülen çalışmalar PSD2'ye benzer bir yapı göstermekte ve ülke ekosisteminin kendi inisiyatifi olarak şekillenmektedir.

HSBC ve Goldman Sachs'tan Bud'a Yatırım

Bir süredir bankalarla yaptığı denemelerde başarı sağlayan İngiltere merkezli Açık Bankacılık girişimi Bud, HSBC ve Goldman Sachs öncülüğünde Avustralyalı ANZ, Güney Afrikalı Investec, İspanyol Banco Sadabell gibi farklı ülkelerden bankaların da katıldığı yatırım turunda 20 milyon dolar yatırım aldı. 2016 yılında hesap birleştirme uygulaması olarak kullanıma sunulan Bud, ilerleyen zamanlarda B2B Açık Bankacılık hizmetlerine odaklandı.

ÖDEMELERİN ÖTESİNDE BİR DÜNYA

PSD2 ve dünyanın farklı yerlerinde devam eden Açık Bankacılık gelişmeleri artık bu kavramın hızla geliştiğini açıkça göstermektedir. Ödemeler dünyası ile başlayan Açık Bankacılık adımları, artık yeni bir anlam ifade etmeye başlamış durumdadır. Genel olarak Açık Bankacılık sadece bir ilişkiyi değil, yeniden şekillenen bir ekosistemi ifade eder. Geçmişte bankalar ve müşterileri arasındaki statik olan ilişkiler artık dinamik hale dönüşmüştür ve bu dönüşüm sadece iki taraf ve bir üçüncü oyuncunun sahneye dahil olmasını değil, tüm oyuncuların kendi aralarında çoklu ilişkiler kurduğu yeni bir dönemi de ifade etmektedir.

Açık Bankacılık yasal açıdan bankacılık ve finans sektöründeki oyuncuları doğrudan belirli süreçlere mecbur kılarak fintech'leri kendilerine sağlanan imkân ile mutlu edebilir. Ancak e-ticaret başta olmak üzere farklı ekosistemlerin de bankacılık ve finans sektörüne yakınsamasını mümkün kılmaktadır. Bu daha uzun dönemli geçişle birlikte Açık Bankacılık ile hayatımıza girebilecek farklı çözümler şimdiden kendini göstermeye başlamıştır.

EY tarafından hazırlanan Açık Bankacılık Fırsat Endeksi isimli çalışmada ele alınan konulardan biri ise tüketici güveni ve düzenlemeler arasındaki ilişkidir. Açık Bankacılık'ın başarılı olması için tüketici güveninin kazanılması gerektiği vurgulanan çalışmada, tüketicilerin üçüncü parti kurumlarla veri paylaşımı ile ilgili soru işaretlerinin bulunduğuna dikkat çekilmiştir. Çalışmaya konu 10 ülke içerisinde, sadece Çin'de tüketicilerin Açık Bankacılık'a güveninin yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 5:

EY Açık Bankacılık Fırsat Endeksi 2018

Açık Bankacılık'ın dört bileşeni

Düzenleme ortamı

Düzenlemeler, Açık Bankacılık'ı ne kadar destekliyor?

Uyum potansiyeli

Mevcut davranışları dikkate alındığında tüketicilerin Açık Bankacılık'a uyum sağlama potansiyeli ne kadar yüksek?

Tüketici güveni

Tüketiciler, açık bankacılık ve üçüncü parti kurumlarla veri paylaşımı konusunda kendilerini ne kadar rahat ve güvende hissediyor?

İnovasyon ortamı

Finans sektörü oyuncuları, inovasyon anlamında ne kadar güçlü?

Seçilen Ülkelerin Açık Bankacılık Uyum Düzeyi

1. İngiltere

Ülkede gerekli düzenlemeler yapıldı ancak tüketici güveni istenen seviyede değil

1 1 7 3

2. Çin

Açık Bankacılık uyumu en yüksek ülke

8 1 1 2

3. Singapur

Uyum potansiyelinin yüksek olduğu ülkelerden biri

3 3 3 4

4. ABD

İnovasyon, ABD'nin en güçlü olduğu bileşen

9 6 2 1

5. Avustralya

Tüketicilerin veri paylaşımına bakışı olumlu

4 8 4 6

6. Hong Kong

Tüketicilerin uyum potansiyeli yüksek ancak sıralamada, komşu ülkelerin gerisinde

5 4 6 7

7. Hollanda

Tüketici güveninin en düşük olduğu ülke

6 5 10 8

8. Kanada

Uyum oldukça düşük ancak güçlü fintech ekosistemi, bu tabloyu tersine çevirebilir

10 10 8 5

9. Almanya

Tüketicilerin çekincelerinin bulunduğu ülkede inovasyon ortamı da zayıf

2 9 9 10

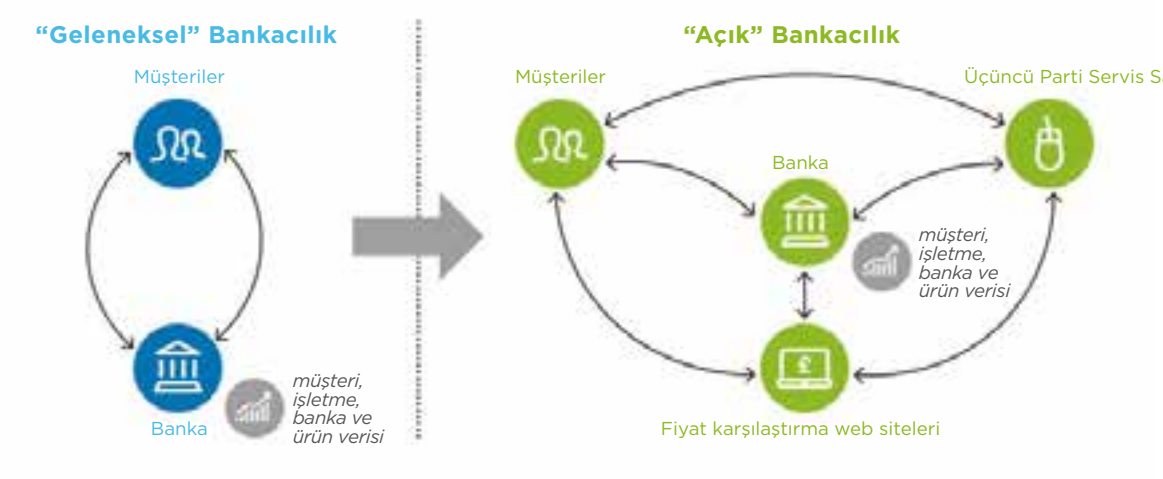
10. İspanya

Tüketici güveni, diğer Avrupa ülkelerinden yüksek

6 7 5 9

Şekil 6:

Geleneksel ve Açık Bankacılıkta İlişki Ağları

Kaynak: *Deloitte.*

AÇIK BANKACILIK VE EKSİKLERİ

Avrupa Birliği'nde gerçekleştirilen Açık Bankacılık düzenlemeleri teknoloji devlerinin bankacılık ve finans sektörüne yakınsama arzuları yeterince dikkate alınmadan hazırlandı. Bu sebeple bu düzenlemelerin bazı beklenmeyen etkileri ortaya çıkıyor. Google, 2018 yılının sonunda Litvanya Merkez Bankası'ndan e-para kuruluşu lisansı alırken Ocak 2019'un ilk haftasında İrlanda'da ödeme kuruluşu lisansı aldı. Bu lisanslar ile Google kendisini hem bir PISP hem de bir AISP olarak konumlandırmış durumda. Google, Amazon, Facebook ve Apple olarak tanımlanan GAFA dörtlüsünden Google'ın attığı bu adamı diğer teknoloji devlerinin takip etmesi an meselesi.

GAFA'nın PSD2 kapsamında bu sert adımlar fintech girişimleri için de bir risk unsuru yaratıyor. Bu riski sezen fintech girişim ve şirketleri de hem GAFA hem de Çinli rakiplerine karşı hayatta kalmak için dernekleşme ve işbirliği yolunu tercih ediyorlar.

Bankalar ve düzenleyici otoriteler fintech'lerin yaratabileceği finansal ve bilgi güvenliği risklerine karşı da endişe duyuyorlar. Ancak bu riskler gelişimi sınırlayıcı bir unsura dönüşmeden, zamanla kazanılacak deneyim ve tecrübe ile problemler gelişim sürecinin bir parçası olarak çözümlenebilir.

AÇIK BANKACILIK UYGULAMALARI VE ETKİLERİ

Sektör açısından öncü Açık Bankacılık uygulamaları, farklı banka hesaplarının konsolide edilerek tüketicilere ve şirketlere bu konsolide bilgilerin sunulmasından ibaretti. Ancak bu, Açık Bankacılık uygulamalarının en temel ve basit nitelendirilebilecek çözümüydü. Farklı bankalardaki hesaplarınızı gösteren toplulaştırma uygulamalarının ötesinde, eriştiği veri ile sizi tanıyan ve gelecek adımlarınıza dair uyarı ve tavsiyelerde bulunan bir uygulamanın nasıl olabileceği için küçük bir beyin fırtınası yapmakta yarar var:

- Tüketici alışkanlıklarına göre avantajlı kampanyalara yönlendiren bir fırsat rehberi
- Harcama analizinize göre tasarruf hesabı açmanızı sağlayan sanal bir yatırım danışmanı
- Gelir ve giderlerinizi dikkate alarak faiz oranı, aylık ödeme tutarı, vade gibi seçenekleri size uyan kredi ürününe yönlendirmesi
- Borçlarınızı göz önüne alarak sizi hayat sigortasına ikna eden bir güvence robotu
- Gelecekteki olası senaryoları listeleyen simülasyon araçları
- Aboneliklerinizi düzenleyecek bir rehber

PSD2 gibi düzenlemeler eşliğinde Açık Bankacılık uygulamalarının hayata geçirilmesindeki temel amaç; yenilikçiliğin ve rekabetin arttırılmasıdır. Böylece yeni ürünler geliştirilecek ve müşteriler, daha uygun koşullarda daha fazla seçeneğe erişebilir hale gelecektir. Avrupa'dan başlayan, İngiltere'de önemli bir noktaya gelen Açık Bankacılık, Güney Amerika'dan Asya'ya dünyanın birçok noktasında yaygınlaşmaya başladı. Peki teknoloji şirketlerinin, perakendecilerin, telekom operatörlerinin, internet tabanlı yeni nesil girişimlerin bankacılığa ilgisinin arttığı günümüzde bankaların, rekabeti ve yenilikçiliği arttıracak olan Açık Bankacılık stratejisi ne olmalıdır?

"HAZIR OLUN YA DA OLMAYIN! AÇIK BANKACILIK GELİYOR"[19]

Küresel bir fintech lideri kabul edilen Chris Skinner kişisel blogunda paylaştığı makalede "On yıl önce hayal ettiklerimiz bugün gerçekleşti. Açık Bankacılık artık sadece Birleşik Krallık'ta ortaya çıkan bir kavram olmanın ötesinde küresel bir gerçeğe dönüşüyor" yorumunu yapıyor. "Yapılan anketler tüketicilerin %80'inin kişisel finansal verilerini farklı kurumlarla paylaşmak istemediğini ortaya koyuyor ancak elde edecekleri avantajlar kendilerine sunulduğunda hızla fikir değiştiriyorlar" diyor.

[19] https://thefinanser.com/2018/10/open-banking-arrived-whether-like-not.html/

Mobil teknolojilerin penetrasyonu, dijital tüketim alışkanları yüksek olan yeni nesillerin ana müşteri kitlelerinden her geçen gün daha fazla pay alması Chris Skinner'ın tezini doğrular nitelikte. Öte yandan yapılan araştırmalar, dijital platformları ve dijital bankacılık servislerini kullanmasına rağmen finansal verilerini üçüncü partiler ile paylaşmaya ikna olmak için tüketicilerin biraz daha zamana ihtiyaç duyduğunu gösteriyor. İşte bu noktada bankacılık ve finans sektörü için tehdit olarak görülebilecek nitelikler fırsata dönüşüyor.

Açık Bankacılık şu anda gelişmekte olan bir kavram, öncü ülkelerde yaşanan gelişmeler ve elde edilen tecrübeler bu alana girecek herkes için bir rehber niteliğinde. Daha da önemlisi bu gelişme ve öğrenme sürecinde geleneksel bankacılık ve finans sektörü için Açık Bankacılık, olumsuz yönlerinden ziyade yenilikçiliğe kendisini adamış girişimci ruhlar ile ilerleyebilecekleri, düşük maliyetli bir iş geliştirme fırsatı sunuyor.

Bankaların e-ticaret sistemlerine entegre olmaya başladıklarını şimdiden görüyoruz. E-ticaret sitelerinde ödeme adımında gerçekleştirilen entegrasyonlar ile anında kredi vermek bunların en basit uygulaması. Peki bu entegrasyonu sizin için yapacak bir fintech, pazar payınızın ve verimliliğinizin hızla artmasına yardımcı olmaz mıydı?

Sektör bu soruya farklı cevaplar verebilir. Benzer yaklaşımların Ödeme Başlatma Hizmet Sağlayıcıları (PISP) için de dile getirilmiş olduğunu hatırlamak lazım. Bugün PISP niteliğinde hizmet veren şirketler, bankaların daha önce ulaşmadıkları bir müşteri tabanı kazanmalarını sağladılar. Klarna ve TransferWise gibi girişimler, başvuru ve onay mekanizmaları uzun süren sanal POS başvurularını, olası güvenlik ve riskleri üstlenerek hızlandırdılar. Böylece dolaylı olarak bankalar için de güvenli ve büyümekte olan yeni bir kanal oluşturuldu.

Açık Bankacılık için geliştirilen API katmanları sadece girişimlerin değil, mevcut ekosistemlerin de bankacılık sektörü ile daha entegre hale gelmesini sağlayacak. Sigortacılık ve perakende bu sektörlerden sadece ikisi. Veri ambarlarındaki bilgi hazinelerini kendi imkânları ile bankaların mı keşfetmesi daha kolay olur, yoksa buna istekli ve özgün çözümler geliştiren işbirliğine açık fintech'lerin mi?

BEKLENTİLER ARTIK GERÇEK OLDU

Bundan sadece 10 yıl önce mobil cihazlar ile banka servislerine dijital erişim, anında ödemeler, mobil cüzdanlar, kablosuz ödemeler, blockchain ve açık API yapıları birer beklentiden ibaretti. Bugünse tüm bu yapılar tüketiciler ve kurumlar açısından gündelik işlemlerin temel bileşenlerine dönüştüler. Araştırma ve danışmanlık şirketi EY'ın öngörüsüne göre yenilikçi oyuncuların da ekosisteme dahil olması ile birlikte 2015 yılında 1 trilyon doların biraz üzerinde olan ödemeler sektörünün küresel büyüklüğü 2023 yılında 2,1 trilyon dolara ulaşacak. Bu büyüme hem mevcut, hem de yeni oyuncular için pastada yeterince büyük bir pay olduğunu gösteriyor. Ancak yeni oyuncuların hızlı ve düşük maliyetlere adım attıkları, büyük teknoloji şirketlerinin ise ellerindeki devasa veriye ve müşteri tabanına dayanarak bankacılık hizmetlerine adım attıkları bir dünyada geleneksel oyuncuların hem kendini geliştirmesi, hem de fintech'ler ile ortaklık kurması gerekiyor.

HAZIRLIK AŞAMASI

Yeni dijital dünya, yeni düşünce yapıları gerektiriyor. Dijital liderler artık şirketlerini dijital ürünler ve çözümler ile donatanlar değil, paylaşım ekonomisi, merkeziyetsiz yapılar ve ekosistem oluşturma gibi yeni liderlik vasıflarını taşıyanlar olacak. Bu liderler, bu vasıflarını en doğru şekilde kullanarak önce düşünce yapılarını ve alışkanlıklarını, akabinde modern gereksinimlere göre şirketlerin yapılarını değiştirecek. İşte Açık Bankacılık dünyasına adaptasyon için birkaç tavsiye:

- Farklı girişimci kültürleri hem kurum içinde, hem de kurum dışında organize ederek yeni iletişim ağları ile öncü kaşifler çıkarmak.
- Çevik bir "çabuk hata yap, hızlı öğren" kültürü geliştirmek.
- "Finansal hizmetlere erişimi olmayan bireyleri, Açık Bankacılık ile nasıl daha hızlı kazabiliriz?" sorusuna cevap aramak.
- Atılan tüm adımlara tüketici gözünden bakmak ve ihtiyaçlara yönelik çözümler geliştirmek.
- Olası yasal düzenleme senaryolarını araştırıp bu senaryolara göre hazırlık yapmak.
- Riskleri ve fırsatları, öğrenme ve geliştirme kültürü ışığında analiz ederek, genel bir stratejiyi benimsemek yerine kuruma özel uzun soluklu bir strateji geliştirmek.

TÜRKİYE'DE AÇIK BANKACILIK

Açık Bankacılık konusunda dünyanın birçok ülkesinde, farklı biçimlerde uygulamalar olurken ülkemizde herhangi bir zorunluluk olmamasına karşın bankalar, seçtikleri API'lerini kullanıma açarak Açık Bankacılık için ilk adımları atmaya başlamışlardır. Fintech'ler ise hayallerindeki projeleri hayata geçirmek üzere bankalar ile tek tek görüşmeler yapmış, hatta bu konuda sayısı az da olsa özenli ürün ve hizmetleri kullanıma sunmaya başlamışlardır.[20] Açık Bankacılık bankalara ise işbirliğinin ötesinde fintech gibi hareket edip yeni nesil çözümler geliştirme imkânı vermektedir.

FinTech İstanbul'un 2019 yılı için belirlediği yol haritasında en öncelikli konu başlıklarından biri Açık Bankacılık'tır. Ülkemizde Açık Bankacılık standartlarının oluşturulmasına yönelik bankalardan da gelen taleplerle birlikte FinTech İstanbul çatısı altında bir çalışma grubu kurulmuştur. Bu bölümde, çalışma grubunda tarafların ihtiyaçlarının, yaşadıkları problemlerin ve beklentilerinin belirlenmesine yönelik yapılan görüşmeler özetlenmiş olup bu ihtiyaç ve beklentiler dahilinde yapılması gerekenler ile ilgili önerilere değinilmiştir.

1. Mevcut Durum Analizi

Açık Bankacılık'ın yaratacağı avantajları üç boyutta değerlendirmek mümkündür:

1.1 Bireysel müşteriler ve KOBİ'ler açısından:

- Müşteri deneyimi
- Bireylerin mali durumlarına yardım etmek
- Kredilere erişim
- Kredi tavsiyesi
- KOBİ'lere sunulan farklı avantajlar

1.2 Bankalar açısından:

- Daha iyi ürün ve hizmetler sunarak mevcut müşteri ihtiyaçlarının karşılanması
- Müşteri bağlılığının artırılması
- Bütün bunların yapılabilmesi için fintech girişimleri ile daha yakın bir işbirliğinin sağlanması

1.3 Fintech şirketleri açısından:

- Bankacılık hizmetlerinin kendi iş modellerine entegre edilmesiyle daha iyi bir müşteri deneyimi sunulması
- Yeni ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi

Burada öncelikle bankalar ve bankaların açtıkları API'ler vasıtasıyla müşterilere yeni ürün ve hizmet sunacak fintech şirketleri açısından değerlendirme yapılacaktır.

[20] Ancak bu rapor kapsamında karşılıklı bire bir anlaşmalarla yapılan API paylaşımları değil, tüm ve/veya belirli standartları sağlayan kurumlara açılan API'lar ele alınmıştır.

Mevcut durumda ülkemizde yedi bankanın API portallerini açtıkları belirlenmiştir. Bu yedi bankaya ilave bazı bankalar ise teknoloji şirketleri aracılığıyla API portallerini açmayı tercih etmişlerdir.

Sunulan API'leri aşağıdaki gibi gruplandırmak mümkündür:

- Bilgi servisleri (Şube / ATM yeri, kampanyalar, döviz kurları, altın, fon ve hisse senedi fiyatları vb.)
- Krediler
- Mevduat
- Kredi kartı
- Para transferi
- Müşteri
- Bağış
- Ödemeler
- Sanal POS

Bankaların İhtiyaç ve Beklentileri

Çalışma grubunun ilk toplantısı 20 Mart 2019 tarihinde, bankaları temsilen 32 kişinin katılımıyla yapıldı. Banka temsilcilerinin katıldığı bu ilk toplantının sonucunda aşağıdaki görüşler ortaya konulmuştur:

- Ülkenin ulusal Açık Bankacılık stratejisinin ve bu kapsamda Açık Bankacılık standartlarının belirlenmesi gerekliliği,
- Bankalarda Açık Bankacılık konusunun sadece belirli ekipler tarafından sahiplenilmiş durumda olduğu belirtildi. Şirket içerisinde üst yönetim ve ilgili tüm birimler tarafından benimsenmemesi nedeniyle gerek yeni ürün ve hizmetlerin tasarımı aşamasında, gerekse API açılması konularında sıkıntılar yaşandığı,
- Açık Bankacılık konusunun henüz başlangıç seviyesinde olması nedeniyle iş modellerinin tam olarak oluşmadığı ancak banka içerisinde iş modeli olmadığında bu konuya yeterli kaynak ayırmakta zorluk çekildiği,
- Ülkemizde herkese açılan API'lerin sadece bilgi API'leri olduğu, bu konuda yaşanacak asıl sorunların işlem API'leri açıldığında yaşanabileceği ve burada özellikle bankaların "veri güvenliği" ile ilgili kaygılarının bulunduğu,
- Regülasyonlar açısından netleştirilmesi gereken konuların olduğu, bankaların açtıkları API'leri fintech'ler ile birlikte ürüne dönüştürülmek istenildiğinde düzenleyici nezdinde izin, onay süreçlerinin netleştirilmesi gerektiği vurgulandı.

Fintech'lerin İhtiyaç ve Beklentileri

İkinci toplantıda, bu sefer API'leri kullanan taraflar davet edildi ve onların bu süreçte yaşadığı zorluklar belirlenmeye çalışıldı. Bankaların en fazla işbirliği yaptıklarını belirttikleri girişimlerin çağrıldığı bu toplantıda aşağıdaki görüşler ortaya konulmuştur:

- Fintech'ler, API'lerini açan tek tarafın bankalar olmayacağı, belirli konularda kendilerinin de bankalara API açabileceğini, konunun karşılıklı düşünülmesi gerektiği,
- Bankaların API stratejisinin netleşmemiş olması nedeniyle konu ile ilgili muhatap bulma, ilgili birime ulaşma konularında sıkıntılar yaşandığı,
- Bankaların yıllık geliştirme (master) planlarında her yıl API geliştirmeleri için yeterli (ör: 1.000 kişi-günlük) kaynak ayrılması gerektiği,
- API konusunun, proje yönetiminin ve ürün kapsamının bir parçası haline gelmesi gerektiği ve böylece API açılıp açılmayacağı ve sahipliğinin kimde olacağı konularının sağlıklı bir zemine oturacağı,
- Bankaların "hesap listesi", "hesap hareketleri", "EFT/havale", "vadesiz ve vadeli hesap açma", "kişiye özel kur ve faiz oranları" servislerini açmalarının ihtiyacın %90'ını karşılayacağı ve bu konulara standart getirilmesi gerektiği,
- Bankaların API'lerini kullanan fintech'ler için bir denetim standardının oluşturulması gerektiği vurgulandı.

Bulgular

Yukarıda her iki tarafın da (API'leri açan ve API'leri kullanan) görüşleri alındıktan sonra elde edilen bulguları aşağıdaki başlıklarda özetlemek mümkün:

- **Strateji Eksikliği:** Kurumların API stratejilerinin olmaması. Bu konu her iki tarafın da önemle üzerinde durduğu konuların başında geliyor.
- **Kurum İçi Sahiplenme / Koordinasyon / Yönetişim Sorunu:** API konusunun üst yönetim ve teknik birimlerce benimsenme sorunu. Bankalar tarafında API'lerin oluşturulması ve sunulması konusunda yaşanan sahiplenme ve koordinasyon sorunu; fintech'ler tarafında ise API'lerin kullanılması konusunda yaşanan sıkıntılarda ilgili birime ulaşma sorunu ilk çözüm bekleyen konulardan biri olarak karşımıza çıkıyor.
- **İş Modeli / İşbirliği Modeli:** API kullanımı konusunda iş modeli ve işbirliği oluşturma eksikliği. API'ler günümüzde birçok iş modelinin temelinde yer almaktadır. Hem bankalar, hem de fintech'ler açısından oluşturulan işbirliği ile platform tabanlı iş modellerinin oluşturulması mümkün hale gelmektedir.
- **Ücretlendirme:** Genellikle API kullandıran taraf açısından bunun bir gelir modeline bağlanması beklenmektedir. Ancak inovasyonun tetiklenmesi, yeni ürün ve hizmetlerin geliştirilerek yeni pazarlara erişim konusu düşünüldüğünde, ücretlendirmenin ötesinde karşılıklı kazanımlara odaklı kullanım modellerinin oluşturulması mümkün hale gelmektedir.
- **Kullanıcı Beklentileri:** API'leri kullanan şirketlerin beklentileri öncelikle karşı tarafta kolay erişilebilen bir muhatabın olması yönündedir. Platformun kolay kullanılır ve yeterli bilgi ile donatılmış olması da büyük bir avantaj sağlamaktadır
- **Veri Güvenliği:** Hangi API'lerin, hangi kapsamda açılacağı, verilerin nasıl korunacağı konusunda banka içinde ilgili birimlerin koordinasyonu

gerekmekte. Burada öncelikli konuların başında siber güvenlik ve kişisel verilerin korunması konuları gelmektedir

- **Güvenilir İş Ortağı Bulma Sorunu:** Bankalar açısından API konusunda deneyimli ve güvenli iş ortaklarının/geliştiricilerin olmaması/bulunamaması önemli sorunlardan biridir. Bu konuda geliştiricilerin sertifikalandırılması önemli olmaktadır.
- **Standartların Olmayışı:** Fintech'ler açısından önemli konulardan biri de standartların olmayışından kaynaklanan teknolojik uyumsuzluk olmuştur. Her banka kendi standardı ile yola çıktığında, fintech'ler açısından bu farklılıklara uyum sağlamak zaman kaybı olarak nitelendirilmektedir.
- **Dokümantasyon:** Hizmet sözleşmesi koşulları, destek materyalinin olmayışı ve SDK'larda yaşanan eksiklikler, geliştirme aşamasında fintech'ler açısından sorun yaratmaktadır.
- **Yasal Engeller:** Kurum içinde hukuk ve uyum birimlerinin desteği veya engelleri sürecin hızını belirlemektedir. Aynı zamanda API'ler yoluyla oluşturulan yeni ürün veya hizmetlerin düzenleyici ve denetleyici kurumlar tarafından onaylanma sürecinin netlik kazanması gerekmektedir.

2. Türkiye Açık Bankacılık Yol Haritasının Belirlenmesi

Açık Bankacılık konusu aslında ülkemizde 2017 yılından beri gündemde yer almaktadır. 2013 yılında 6493 Sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesi Elektronik Para ve Ödeme Kuruluşlarının yasal olarak gündeme gelmesini ve ülkemizde fintech kavramının oluşmasını sağlamıştır. Özellikle Avrupa Birliği bünyesinde PSD2'nin gündeme gelmesiyle Açık Bankacılık konusu önem kazanmaya başlamıştır.

Ülkemizde On Birinci Kalkınma Planı'nın hazırlıkları kapsamında Aralık 2017'de gerçekleştirilen çalıştayda Açık Bankacılık konusu gündeme getirilmiş ve hükümetin ajandasına girmiştir. Daha sonra Aralık 2018'de Ankara'da düzenleyici ve denetleyici kurumlar tarafından düzenlenen "FinTech Arama Konferansı"nda da Açık Bankacılık konusu, farklı tarafların bakış açılarıyla değerlendirilmiştir. Mart 2019'da BDDK tarafından yayınlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik Taslağı'nda ise Açık Bankacılık hizmetleri tanımlanmıştır. Son olarak 18 Temmuz 2019'da kabul edilen On Birinci Kalkınma Planı'nda ise Açık Bankacılık hukuki alt yapısını güçlendirmek amacıyla AB Ödeme Hizmetleri Direktifi 2 (PSD2) ile mevzuat uyumunun sağlanması gündeme gelmiştir (250.5). Bu kronolojik bilgiler, Açık Bankacılık konusunun son iki senedir hükümetin ajandasına girdiğini göstermektedir. Önemli olan ise bundan sonraki uygulama aşamalarıdır.

Şekil 7:

TÜRKİYE AÇIK BANKACILIK ZAMAN TÜNELİ

ARALIK 2018

Düzenleyici ve denetleyici kurumların koordinasyonunda "Finansal Teknolojiler Arama Konferansı" düzenlendi.

MART 2019

BDDK tarafından yayınlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik Taslağı'nda Açık Bankacılık hizmetleri tanımlanmıştır.

TEMMUZ 2019

On Birinci Kalkınma Planı'nda, Açık Bankacılık hukuki alt yapısını güçlendirmek amacıyla PSD2 ile mevzuat uyumunun sağlanacağı belirtilmiştir.

Bu aşamada neler gündeme gelebilir?

- **Ulusal Stratejinin Belirlenmesi:** Açık Bankacılık konusunda bir zorunluluk getirilip getirilmeyeceği, eğer getirilecekse bunun fazlar halinde mi yapılacağının, sorumlu kurum ve kuruluşların belirlenmesi.
- **Sahiplenme ve Yönetişim:** Açık Bankacılık eğer hükümetin ajandasına girmiş ve Kalkınma Planı'nda yerini almışsa bununla ilgili bir koordinasyon mekanizmasının da kurulması gerekmektedir. Açık bankacılık, yapısı ve işleyişi itibarı ile birçok kurumun ortaklaşa çalışmasını gerektirmektedir. Bu kurumların bile koordinasyonunun sağlanması zaman zaman sorun olabilmektedir. Dolayısıyla kurulların yetki ve sorumluluk alanların net biçimde belirlenmesi gerekir.
- **Regülasyon:** Açık Bankacılık konusunun alt yönetmeliklerle birlikte işlerlik kazanması gerekir. Yasal uyuşmazlıkların nasıl çözüleceği, tüketicinin korunması, veri güvenliği gibi konuların netleştirilmesi gerekmektedir.

Açık Bankacılık'ın başarılı olması için fintech'ler ve kurulacak işbirlikleri büyük öneme sahiptir. PSD2 ile müşteri ve banka arasına giren üçüncü parti sağlayıcıların yapı ve işleyişleri zaten belirlenmiş durumdadır. Burada önemli olan üçüncü partilerle birlikte nasıl bir platform oluşturulması gerektiğidir. Literatürde sıklıkla kullanılan *'Platformification'* (platformlaştırma) yaklaşımı bunun en önemli örneklerinden biridir. Bu sayede bankalar temel yeteneklerine odaklanırken açacakları API'ler ile bunlardan yeni iş modelleri oluşturan fintech'leri kendilerine bağlayacak ve böylece işlem maliyetlerinden tasarruf ederken müşteri memnuniyetinden kaynaklanan gelir artışını yakalamış olacaklar. Bu sayede hem bankalar, hem de fintech'ler kazanırken müşteriler de finansal hizmetlere, daha kaliteli ve uygun koşullarda erişme imkânına kavuşacaktır.

SONUÇ

Bankacılık ve finans sektöründeki vizyoner kurumların Açık Bankacılık kavramına pozitif yaklaşımı, geleceğin dünyasında alacakları rolün büyüklüğünü ve önemini de işaret ediyor. Bu öneme dayanarak düzenleyici kurumlar Açık Bankacılık'ı bir kurum inisiyatifi olmaktan çıkartıp bir mecburiyete dönüştürüyor. Her ne kadar bazı uygulamalar ve düzenlemeler sektör açısından oyun bozucu gibi gözükse de esasında durum sektörün yapısını büyütmek ve sektörü güçlendirmek üzerine kuruluyor. Bu çalışmada da gördüğümüz gibi 2016 yılında bu yolda adım atan Birleşik Krallık ve Avrupa Birliği, bugün gelinen nokta itibarı ile sektörü hızla büyütmeye devam ediyor. Bu süreç sadece bankalara değil, henüz bu alanda çalışma yapmamış düzenleyici kurumlara da büyük görevler veriyor. Üstelik bu görevler sadece sınırları belirlemek değil, aynı zamanda dünyadaki gelişim sürecinin hızına da uyum göstermeyi gerektiriyor.

Dünyada çok hızlı biçimde gelişen Açık Bankacılık'la ilgili gelişmeleri ülkemizdeki düzenleyiciler de yakından takip ediyor. Düzenleyicilerimiz, dünyadaki uygulamalardan çıkarılacak dersler doğrultusunda gerekli adımları atmayı planlıyor. Buna hazırlık olarak BDDK, Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik Taslağı'nda Açık Bankacılık'ı tanımladı. Kurum, bilahare belirttiği üzere önümüzdeki dönemde hangi API'lerin açılacağını da belirleyecek. Aralık 2018'de düzenleyici ve denetleyici kuruluşlar öncülüğünde Ankara'da düzenlenen "Finansal Teknolojiler Arama Konferansı" da Açık Bankacılık'ın ele alındığı önemli bir etkinlik olmuştu. Son olarak Temmuz 2019'da duyurulan On Birinci Kalkınma Planı'nda ise düzenleme ve endüstri deney alanlarının oluşturulacağı ve Açık Bankacılık hukuki altyapısını güçlendirmek için mevzuatta PSD2 ile uyum sağlanacağı maddelerine yer verildi. Art arda gelen bu adımlar ışığında düzenleyici kurumların, dünyadaki başarılı örnekleri inceleyip yerel pazar koşullarına uygun bir Açık Bankacılık yapısını önümüzdeki dönemde Türkiye'de hayata geçireceği söylenebilir.

Ancak Açık Bankacılık, sadece düzenlemeler eşliğinde gelişen bir alan değildir. Bankalarımız çeşitli temel API'lerini geliştiricilere açmakta ve API geçidi denemeleri yapmaktadır. Fakat entegrasyonu kolaylaştırıcı standartların birleştirici API kapılarının bulunmaması, kurumlarda konunun sahipsiz kalması gibi sebeplerin etkisiyle, sunulan API'lerle geliştirilen katma değerli hizmetlerin sayısı oldukça sınırlı kalmıştır. Kurumların API'lerin potansiyelini keşfetmeye başladığı günümüzde, API'leri standartlaştıracak adımların atılması ülkemizde Açık Bankacılık'ın geleceği noktada belirleyici olacaktır.

Yeni bir bankacılık anlayışının ortaya çıkmasına yol açacak olan ve yakından takip edilmesi gereken Açık Bankacılık, önümüzdeki dönemde ülkemizde ve dünyada gündemin ilk sıralarında yer alacak.

SEKTÖR DEĞERLENDİRMELERİ

DR. SONER CANKO
Bankalararası Kart
Merkezi Genel Müdürü

Açık Bankacılık beraberinde getireceği daha fazla ürün, hizmet ve kolaylık ile tüm bankacılık anlayışını ve iş yapış biçimini kökten değiştirecek. Bu büyük değişime gerek teknolojik altyapı, gerekse düşünce yapısı olarak hazırlıklı olmak ve gerekli adımları şimdiden atmak gerekiyor. Fintech Futures tarafından gerçekleştirilen bir araştırmaya göre finansal hizmet sunan firmaların %84'ü Açık Bankacılık alanında yatırım yapıyor. Dünyada kimi ülkeler regülasyonlar ile bu değişikliğe zorunlu uyum sağlarken kimi ülkeler ise herhangi bir zorunluluk olmamasına rağmen kendi vizyon ve yol haritalarını belirliyorlar.

Bir diğer önemli konu ise tüketicilerin güvenini kazanabilmektir. Bu yüzden verilerin, üçüncü parti kurumlarla en güvenli biçimde paylaşılmasını sağlayacak yapıların geliştirilmesi de önem taşımaktadır.

Ülkemiz için büyük bir fırsat olan ve geleceğin finansını şekillendirmekte olan bu önemli konu ile ilgili bilgi sahibi olup doğru adımları atmak büyük önem taşıyor. Finans kurumları, düzenleyiciler ve fintech'lerin bir araya gelerek beklenti ve ihtiyaçları tartışması, yeni iş modelleri ve iş birlikleri oluşturmak ve en önemlisi ülkemiz için stratejik vizyon belirlemek adına tüm tarafların hazır olduğunu gösteriyor.

Bu anlamda son dönemde bankalar, kamu ve diğer sektör oyuncuları tarafından adımlar atılmaya başlandığını memnuniyetle görüyor, devamının gelmesini umuyorum.

YİĞİT ÇAĞLAYAN
Mastercard Türkiye ve Azerbaycan Genel Müdürü

Rekabet yerine işbirliği ve şeffaflık genel bir trend olarak her sektörde karşımıza çıkıyor. Sektörümüz açısından bankalara daha kaliteli hizmeti daha düşük maliyetle sunmanın, finansal kurumlar ve üçüncü parti hizmet sağlayıcılar için ise işlerini büyütmenin yolunu açacak olan açık bankacılık hızla yaygınlaşıyor. Mart 2019 OBIE verilerine göre, İngiltere'de fintech'lerin ve üçüncü parti hizmet sağlayıcı sayılarının artması ve API'lerin daha etkin olmasıyla Açık Bankacılık hizmetleri kullanımında %30 artış gözlendi. Avrupa Birliği tarafından hayata geçirilen PSD2 düzenlemesi Eylül 2019'da devreye girdiğinde bu artışın hız kazanması bekleniyor. İnanıyorum ki, uzun vadede bu işbirliği herkesin kazanacağı bir model sunarak daha çevik kararlar alınmasını, daha güvenli bir ortam yaratılmasını sağlayacak.

Dünyada durum böyleyken, bankacılık alanında ilkleri hayata geçirmede öncü bir ülke olarak Açık Bankacılık'a hazır olmamız, hatta bu konuda başı çekmemiz için sektörün geleceğini yansıtan bu yeni finansal oluşumun stratejisini şimdiden oluşturmamız gerekiyor. Bu kapsamda yapılacak yasal düzenlemelerin yanı sıra, küçük ölçekli finansal kuruluşların dünyaya açılabilmesi için güvenlik ve ödeme teknolojilerinde uzmanlığa ihtiyaç duyulduğu aşikar. Mastercard olarak biz de dünya genelindeki yarım asırlık tecrübemiz ve Mastercard Open Banking Solutions™ çözümlerimiz ile sektörün ihtiyaç duyduğu uzmanlığı, teknik desteği sunmaya ve finansal kurumlara açık bankacılık stratejilerini oluşturmaları için danışmanlık vermeye devam edeceğiz.

MEHMET GÜLEZ
EY Danışmanlık
İnovasyon Lideri

Tüketiciler Açık Bankacılık'a güveniyor mu? Yaygın şekilde Açık Bankacılık'ın kabul edilmesi için başarının sırrı ne olabilir? EY olarak düzenlediğimiz "Açık Bankalık Fırsat Endeksi 2018" sonuçlarına göre tüketiciler, finansal kurumlarla veri paylaşırken kendilerini güvende hissetmedikçe ve bundan yararlanmanın bir bedeli olduğunu görebiliyorlarsa Açık Bankacılık başarılı olamaz. Düzenleme ortamından bağımsız olarak araştırdığımız tüm pazarlarda tüketici güveninin düşük veya ılımlı kaldığını görmekteyiz.

En katı düzenleyici rejime sahip olan ülkelerde Açık Bankacılık uygulamalarına en temkinli yaklaşan tüketiciler görülürken, daha az kontrol odaklı olan ülkeler Açık Bankacılık için daha büyük bir motivasyona sahip olabiliyorlar. Açık Bankacılık'a geçişte, değiştirilmesi gerçekten zor olan kültürel normlar büyük bir rol oynuyor. Bu sebeple düzenleyiciler, yenilikçiliği engellemeden tüketicileri güvene alan bir ortam oluşturmaya çalışmalılar.

Yenilikçilik, kabullenmeyi hızlandırabilir. Sonuçta tüketicileri kazanacak olan yegâne unsur yenilikçi yaklaşımlardır. Öncelikle finansal kuruluşlar, tüketicileri Açık Bankacılık deneyimine dahil etmeli ve artıların algılanan eksilere göre daha fazla olduğunu kanıtlamalı, müşterilerini ikna etmelidir. Finansal kuruluşlar tarafından özellikle Türkiye gibi pazar odaklı ortamlarda yapılan yenilikler, tüketicileri Açık Bankacılık'ın değerine ikna edebilir ve küresel pazarlarda benimsenmesini hızlandırabilir.

Türkiye'de Açık Bankacılık uygulamalarının yaygınlaşması, mevzuatın desteği ve yeni girişimlerin, ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi ile mümkün olabilir. Finans sektörümüzün ve kanun koyucuların ortak çalışması, sürecin hızlandırılması ve farkındalığın artmasını sağlayacak çalışmaların desteklenmesini önemli görüyoruz. Hazırlanan bu çalışmayı da bu çerçevede önemli bir adım olarak görüyoruz.

IŞIL KILINÇ GÜRTUNA
Oracle Türkiye Teknoloji Satış Direktörü

Açık Bankacılık kavramı, teknolojik bir sıçramanın ötesinde bankacılık sektöründeki işleyişin ciddi şekilde değişmesi anlamına gelmekte. Hatta daha ileri götürülüp verinin demokratikleşmesi ve inovasyonun liberalleşmesi yolunda çok önemli bir adım olarak değerlendirilebilir. Bu denli önemli bir dönüşüm ve ilerlemenin gerçekleşmesi bir süreç alacaktır. Mevcut sistemin yeniden tanımlanması ve merkezinde rekaberlik bilinci yer alan yeni bir düzenin oluşturulması için tüm paydaşların ortak bir vizyonla ilerlemeleri ve kendilerine düşen rolü üstlenerek destek vermeleri önem arz etmektedir. Bu noktada, FinTech İstanbul tarafından yayınlanan "Açık Bankacılık: Bankacılığın Geleceği" isimli raporda belirtildiği gibi; şu anda içinde bulunduğumuz dönemin "rekaberlik ve güven çağı" olarak isimlendirilmesi düşüncesi desteklenmelidir.

Açık Bankacılık dönüşümünün başta Avrupa olmak üzere yurt dışındaki ilerleyişine baktığımızda regülasyonların çok önemli bir baş aktör olduğunu görmekteyiz. Türkiye'de ise bu alandaki duruma baktığımızda, bankalarımızın teknolojik hazırlığı açısından iyi seviyede yer aldığı görülmektedir. Ancak bu noktada işbirliği kültürü tekrar devreye giriyor. Açık Bankacılık ve işbirliği denildiğinde akla ilk olarak bankalar ve fintech'lerin oluşturacağı birliktelikler geliyor. Açık Bankacılık'ın sağlıklı ve verimli gelişimi için standardizasyonun çok önemli olduğunu düşünüyorum ve bu standartların oluşturulması için ilgili tüm oyuncuların ortak bir masanın etrafında bir araya gelebilmesi önemlidir.

FINTECH
ISTANBUL
powered
by
BKM
BANKALARARASI
KART MERKEZİ
sponsored by
EY
Building a better
working world
mastercard
ORACLE

FINTECH
ISTANBUL